

Erhvervsudvikling
- strategi, styrker og statistik

Favrskov Kommune

Erhvervshus
MIDTJYLLAND

2021

Indhold

Forord	s. 4
Kapitel 1. Covid-19 relateret til særligt detail- og oplevelseserhverv	s. 6
Kapitel 2. Erhvervmæssigt potentiale med udgangspunkt i cirkulær økonomi	s. 16
Kapitel 3. Favrskov Kommune: Erhvervsudvikling i tal	s. 22
Kapitel 4. Lokal og specialiseret vejledning i Favrskov Kommune	s. 58

Forord

Erhvervsudvikling i Favrskov – strategi, styrker og statistik

Velkommen til anden udgave af kommunerapporter om erhvervsudvikling i Midtjylland – rapporter der tager temperaturen på det lokale erhvervsliv i de 19 midtjyske kommuner.

Erhvervshus Midtjylland har, som et af flere fokuspunkter, til formål at fremme og påpege midtjyske vækstdrivere og styrkepositioner, samt modvirke de udviklingsbarrierer, som fremgår af det midtjyske kapitel i strategien for Erhvervsfremme 2020-2023. Kommunerapporterne skal ses som et led i dette arbejde, da de skal danne grundlag for en stærk, aktiv og faktabaseret erhvervsfremmeindsats lokalt og regionalt, der understøtter de mange forskellige potentialer og styrker, som Midtjylland besidder.

Endvidere har kommunerapporterne til formål fortsat at udbygge og styrke sammenhængen mellem, på den ene side kommunernes og deres lokale virksomheders behov i forhold til muligheder og udfordringer på erhvervsfremmeområdet, og på den anden side erhvervshusets specialiserede ydelser om virksomhedsdrift og udvikling.

COVID-19 har gennem det seneste år spillet en central erhvervspolitisk rolle, hvorfor

kommunerapporterne med lokalt udarbejdede bidrag, ønsker at give et indblik i de erfarede udfordringer og muligheder forbundet med COVID-19 samt de initiativer, der lokalt er igangsat med henblik på at understøtte erhvervslivet under Coronapandemien. Formålet er ikke alene at skabe et historisk indblik i, hvordan COVID-19 påvirkede erhvervslivet – det er i lige så høj grad at opnå indsigt i, hvilken udvikling erhvervslivet ventes at gennemgå. For denne del af kommunerapporterne er vi særligt taknemmelige for kommunernes bidrag, da dette skaber grundlag for inspiration og videndeling på tværs af kommunerne, og potentielt også udvikling af nye erhvervsstrategier, initiativer og partnerskaber til gavn for det lokale erhvervsliv.

Belært af erfaring fra sidste års bidrag fra kommunerne, arbejdes der lokalt meget aktivt med indsatser og initiativer, der fremmer grøn omstilling og cirkulær økonomi. Kommunerapporterne vil derfor yderligere skrive sig ind i denne dagsorden, og understøtte det videre arbejde baseret på et datagrundlag, som tegner billedet af det midtjyske potentiale, der er forbundet med cirkulær økonomi.

Det er vigtigt for os at kommunerapporterne afleder en øget dialog tværkommunalt samt mellem kommunerne og erhvervshuset med henblik på at styrke erhvervsfremmeindsatsen. ■

God læselyst
Bestyrelsesformand, Søren Olesen
Direktør, Erik Krarup

COVID-19 relateret til særligt detail- og oplevelseserhverv i Favrskov

Kapitel 1

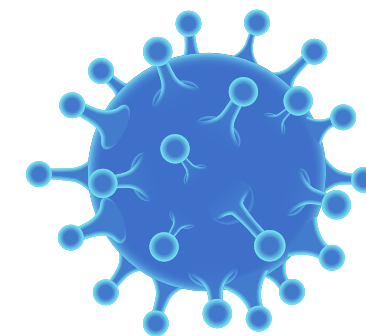
Erfarede udfordringer og muligheder for erhvervslivet i Favrskov Kommune under COVID-19-krisen

I Favrskov Kommune har der været forskel på erhvervslivets udvikling alt efter branche. Samlet set er der i erhvervslivet skabt flere jobs end før nedlukningen i marts 2020. Favrskov har en stærk e-handel, bygge- og landbrugssektor. Det er også i disse tre nævnte brancher, at de fleste nye job er skabt under krisen.

Generelt ser de lokale butikker ud til at have klaret sig, men spisestederne har været ramt på beskæftigelsen. Favrskov har kun enkelte overnatningssteder for turister.

Dele af industrien i Favrskov har oplevet en nedgang i antallet af jobs. Det er primært i den del af industrien, der beskæftiger sig med produktion af elektronisk og maskinelt udstyr, møbler og plastvarer. Modsat har fødevarefremstillingen haft en jobmæssig fremgang.

Favrskov har i kriseåret 2020 oplevet, at flere udefrakommende virksomheder er flyttet til og flere har startet egen virksomhed. Samtidigt har flere virksomheder gjort brug af den lokale og specialiserede erhvervsservice via vejledning fra Favrskov Erhvervsråd og Erhvervshus Midtjylland i 2020. Det virker til, at virksomhederne i højere grad – og måske på grund af krisen – har søgt hjælp.

Kommunale erhvervsrettede tiltag i en Corona-tid

Favrskov Kommune har igangsat en række tiltag, som skal understøtte det lokale erhvervsliv i en krisetid.

Kommunen har bl.a. fremrykket anlægsopgaver for 30 mio. kr. samt tilbudt mulighed for udskydelse af ejendomsskat og fremrykning af betaling til leverandører.

Investering i kompetenceudvikling

Derudover har Favrskov Kommune oprettet en erhvervspulje på 300.000 kr., som giver virksomhederne mulighed for at søge tilskud til konkrete kompetenceløft. Det kan f.eks. være kompetenceløft i forhold til online salg og markedsføring.

Initiativ rettet mod øget produktivitet og lavere driftsomkostninger

For at understøtte industrien har kommunen indgået et treårigt samarbejde med DAMRC, som er et udviklingscenter med fokus på maskinoptimering. Gennem samarbejdet betaler Favrskov Kommune 300.000 kr. til DAMRC, så 30 lokale virksomheder kan få en gratis gennemgang og optimering af virksomhedens CNC-maskiner. En sådan gennemgang vurderes at kunne øge produktiviteten og spare driftsomkostninger hos virksomhederne.

Styrket digitalisering og markedsføring for detailhandel

I resultatkontrakten mellem Favrskov Erhvervsråd og Favrskov Kommune er der afsat 100.000 kr. til en ekstraordinær indsats for detailhandlen, som skal løfte butikkerne i forhold til e-handel og online markedsføring samt omni channel-løsninger.

Støtte til handelsliv

Favrskov har desuden understøttet handelslivet ved at afsætte 200.000 kr. til opsætning af udvendige stikkontakter. Det har været et ønske fra handelstandforeningerne i Hammel, Hadsten og Hinnerup at få opsat stikkontakterne, som økonomisk aflaster foreningerne i forhold til el-udgifter og opsætning af bl.a. julebelysning og anden belysning i forbindelse med lokale events i byerne.

Understøtter vækstvirksomheder

Endvidere har Favrskov indgået et etårigt samarbejde med Connect Denmark, som tilbyder vækstvirksomheder professionel sparring fra paneler af erfarne virksomhedsledere. Connect Denmark tilbyder også iværksætterne mulighed for pitch-træning f.eks. salgspitch, pitch til investorer eller anden type pitch. Tilbuddet koster kommunen 30.000 kr. ■

Favrskov
Kommune

Oplevelsesøkonomien: Fem års fremgang sat over styr på et år

Siden 2008 har oplevelsesøkonomi været opdelt i to grupperinger. 'Kreative erhverv', som eksempelvis arkitekter, designere, udøvende scenekunstnere og så 'Oplevelser', der består af restauranter, museer, hoteller, campingpladser, rejsebureauer, messecentre, forlystelsesparker og lignende.

Fra 2015 til 2019 har der samlet været en beskæftigelsesvækst inden for oplevelsesøkonomien i Region Midtjylland svarende til 11,9 procent samlet set. De kreative erhverv er vokset med 9,1 procent, mens oplevelser er vokset med 14,1 procent.

I Favrskov Kommune har der også været en samlet vækst i oplevelsesøkonomien. Her var den på 13,6 procent i perioden 2015 til 2019. Helt nøjagtigt er der kommet 155 flere beskæftigede til inden for oplevelsesøkonomien. De 41 af disse arbejder i de kreative erhverv, der dermed har haft en beskæftigelsesvækst på 6,5 procent. Oplevelser er derimod vokset med 114 beskæftigede, hvilket svarer til en vækst på 22,6 procent, jf. Tabel 1.

Oplevelsesøkonomien er gået 10,4 procent frem på landsplan. De kreative erhverv er vokset med 3,7 procent, mens oplevelser er vokset med 14,6 procent i perioden. Favrskov oplever således en højere total vækst end både regionen og hele landet.

Tabel 1. Beskæftigelse i oplevelsesøkonomi efter område, 2015 og 2019

	2015		2019		Vækst	
	Beskæftigede	Andel af samlet beskæftigelse	Beskæftigede	Andel af samlet beskæftigelse	Antal	Procent
Favrskov kommune						
Kreative erhverv	633	3,5%	674	3,4%	41	6,5%
Oplevelser	505	2,8%	619	3,1%	114	22,6%
Oplevelsesøkonomi i alt	1.138	6,2%	1.293	6,5%	155	13,6%
Region Midtjylland						
Kreative erhverv	27.871	4,5%	30.396	4,6%	2.525	9,1%
Oplevelser	37.573	6,0%	42.865	6,4%	5.292	14,1%
Oplevelsesøkonomi i alt	65.444	10,5%	73.261	11,0%	7.817	11,9%
Hele landet						
Kreative erhverv	119.139	4,3%	123.543	4,2%	4.404	3,7%
Oplevelser	188.532	6,8%	216.055	7,4%	27.523	14,6%
Oplevelsesøkonomi i alt	307.671	11,1%	339.598	11,6%	31.927	10,4%

Kilde: Danmarks Statistik RAS.

Af tabellen ses det også, at oplevelsesøkonomien udgør 6,5 procent af den samlede beskæftigelse i Favrskov Kommune i 2019. Det er markant mindre end i Region Midtjylland (11,0 procent) og hele landet (11,6 procent).

De kreative erhverv udgør 3,4 procent af beskæftigelsen i Favrskov Kommune, mens oplevelser udgør 3,1 procent. Det er igen lavere end i regionen og på landsplan.

Detailhandel

Favrskov Kommunes detailhandel ligner i det store hele detailhandlen i såvel Region Midtjylland som hele landet, dog med en markant undtagelse. Den vender vi tilbage til.

Den samlede detailhandel udgør 12,0 procent af den private sektor i Favrskov Kommune i 2019. I regionen var det 14,3 procent af den private beskæftigelse, man fandt her, mens det på landsplan var 13,5 procent.

‘Supermarkeder, varehuse mv.’ stod for 4,3 procent af den private beskæftigelse i Favrskov Kommune, hvilket er lidt lavere end det generelle niveau i regionen og hele landet. Den specialiserede detailhandel udgjorde 3,8 procent i Favrskov, hvilket også er lavere end regionen og hele landet.

Handel med biler og udstyr udgør 1,9 procent af den private beskæftigelse i Favrskov i 2019, hvilket er omtrent samme niveau som i regionen (2,3 procent) og hele landet (2,1 procent).

Endelig er der førømtalte undtagelse, i form af ‘internethandel’, hvor Favrskov Kommune adskiller sig fra det generelle. Her var der 293 beskæftigede i Favrskov Kommune i 2019, hvilket svarer til 2,0 procent af den private beskæftigelse i kommunen. Det er markant over niveauet på såvel landsplan (0,5 procent) som i Region Midtjylland, hvor der er 3.260 beskæftigede i branchen svarende til 0,7 procent af den private beskæftigelse, jf. Tabel 2.

Tabel 2. Beskæftigelse og andel af privat sektor efter område, 2015 og 2019

	2015		2019		Vækst	
	Beskæftigede	Andel af privat sektor	Beskæftigede	Andel af privat sektor	Antal	Procent
Favrskov kommune						
Detailhandel med biler og udstyr	259	2,0%	277	1,9%	18	6,9%
Supermarkeder, varehuse mv.	647	5,0%	634	4,3%	-13	-2,0%
Specialiseret detailhandel	582	4,5%	557	3,8%	-25	-4,3%
Internethandel	124	1,0%	293	2,0%	169	136,3%
Detailhandel i alt	1.612	12,4%	1.761	12,0%	149	9,2%
Region Midtjylland						
Detailhandel med biler og udstyr	9.667	2,2%	10.655	2,3%	988	10,2%
Supermarkeder, varehuse mv.	24.255	5,6%	25.858	5,5%	1.603	6,6%
Specialiseret detailhandel	27.551	6,3%	27.705	5,9%	154	0,6%
Internethandel	1.966	0,5%	3.260	0,7%	1.294	65,8%
Detailhandel i alt	63.439	14,6%	67.478	14,3%	4.039	6,4%
Hele landet						
Detailhandel med biler og udstyr	38.612	2,0%	42.176	2,1%	3.564	9,2%
Supermarkeder, varehuse mv.	99.598	5,3%	105.613	5,2%	6.015	6,0%
Specialiseret detailhandel	118.919	6,3%	118.542	5,8%	-377	-0,3%
Internethandel	5.956	0,3%	10.028	0,5%	4.072	68,4%
Detailhandel i alt	263.085	14,0%	276.359	13,5%	13.274	5,0%

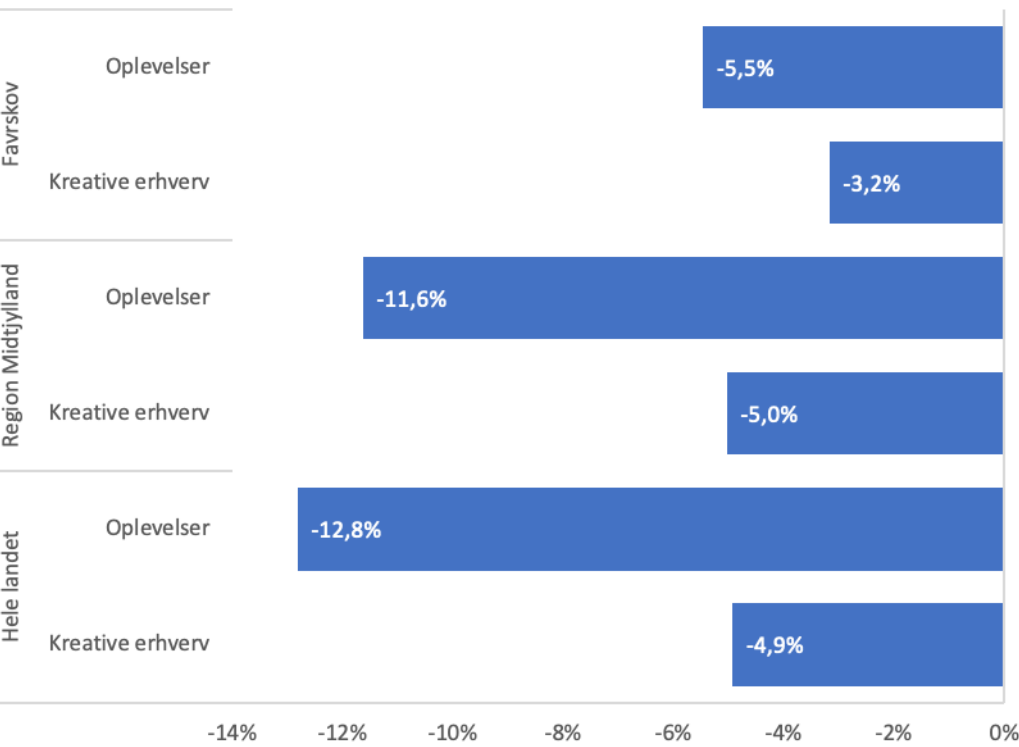
Kilde: Danmarks Statistiks RAS. Beregninger foretaget af eStatistik.

Favrskov Kommune ligner regionen og hele landet ved, at væksten er lavere i kreative erhverv end indenfor oplevelsesdelen. Det ses også på andelen af den samlede beskæftigelse, der udvikler sig i overensstemmelse med den tendens.

Overordnet set har der altså været flot vækst indenfor oplevelsesøkonomien i perioden frem til 2019. Hvad der så skete herefter, er en helt anden historie. Corona kom og lukkede hele oplevelsesøkonomien ned gentagne gange, og det har selvsagt sat et meget markant præg på branchen.

Figur 1 viser, hvordan beskæftigelsesudviklingen er gået fra fjerde kvartal 2019 til fjerde kvartal 2020. Kort sagt: fem års beskæftigelsesfremgang er tabt på gulvet på grund af Coronanedlukninger.

Figur 1. Beskæftigelsesudvikling oplevelsesøkonomi efter område, 2019K4-2020K4

Kilde: Udtræk fra CVR. Beregninger foretaget af eStatistik.

I Favrskov Kommune er beskæftigelsen i oplevelsesdelen faldet med 5,5 procent fra fjerde kvartal 2019 og et år frem. I regionen er oplevelser gået 11,6 procent tilbage, mens der på landsplan er 12,8 procent færre beskæftigede. Favrskov er altså sluppet lidt billigere igennem Coronakrisen, hvad angår oplevelsesdelen.

Også de kreative erhverv har lidt. 3,2 procent har tilbagegangen været i Favrskov Kommune, hvilket igen er lidt lavere end regionen (5,0 procent) og hele landet (4,9 procent). Favrskov Kommune er altså blevet ramt i mindre grad af nedlukningerne forårsaget af COVID-19 end det generelle niveau.

Tabellen viser også tallene for 2015 samt beskæftigelsesudviklingen. I forhold til generel beskæftigelsesvækst i detailhandlen adskiller Favrskov Kommunes detailhandel sig fra regionen og hele landet. Samlet set er beskæftigelsen vokset med 149 beskæftigede i Favrskov Kommune, hvilket svarer til 9,2 procent. I regionen er den samlede detailhandel vokset med 6,4 procent, mens væksten på landsplan var 5,0 procent.

‘Supermarkeder, varehuse mv.’ er i Favrskov Kommune gået tilbage med 2,0 procent. Det er i kontrast til regionen og hele landet, hvor der har været en vækst på henholdsvis 6,6 procent 6,0 procent.

Den specialiserede detailhandel er gået 4,3 procent tilbage i Favrskov Kommune, hvilket også adskiller sig fra både Region Midtjylland og hele landet, hvor der nærmest er status quo med henholdsvis 0,6 procents vækst og -0,3 procents tilbagegang.

‘Detailhandel med biler og udstyr’ er til gengæld vokset i Favrskov Kommune, men dog ikke helt så meget som generelt.

Og så er der internethandlen, der buldrer frem i perioden 2015 til 2019. Godt nok fra et lavt udgangspunkt, men der er ingen tvivl om, at det er en branche, der kommer til at udgøre en større og større andel af danskernes indkøbsvaner. Væksten i Favrskov Kommune fra 2015 til 2019 var her hele 136,3 procent, mens der i regionen har været en vækst på 65,8 procent. Hele landet er gået 68,4 procent frem.

I absolutte tal er væksten i Favrskov Kommune inden for ‘Internethandel’ 169 flere beskæftigede. Dermed står internethandlen altså for hele beskæftigelsesvæksten og lidt til i Favrskovs detailhandel. Og det var vel at mærke en beskæftigelsesvækst, der var højere end både regionen og hele landet. Her har Favrskov Kommune altså i høj grad en styrkeposition.

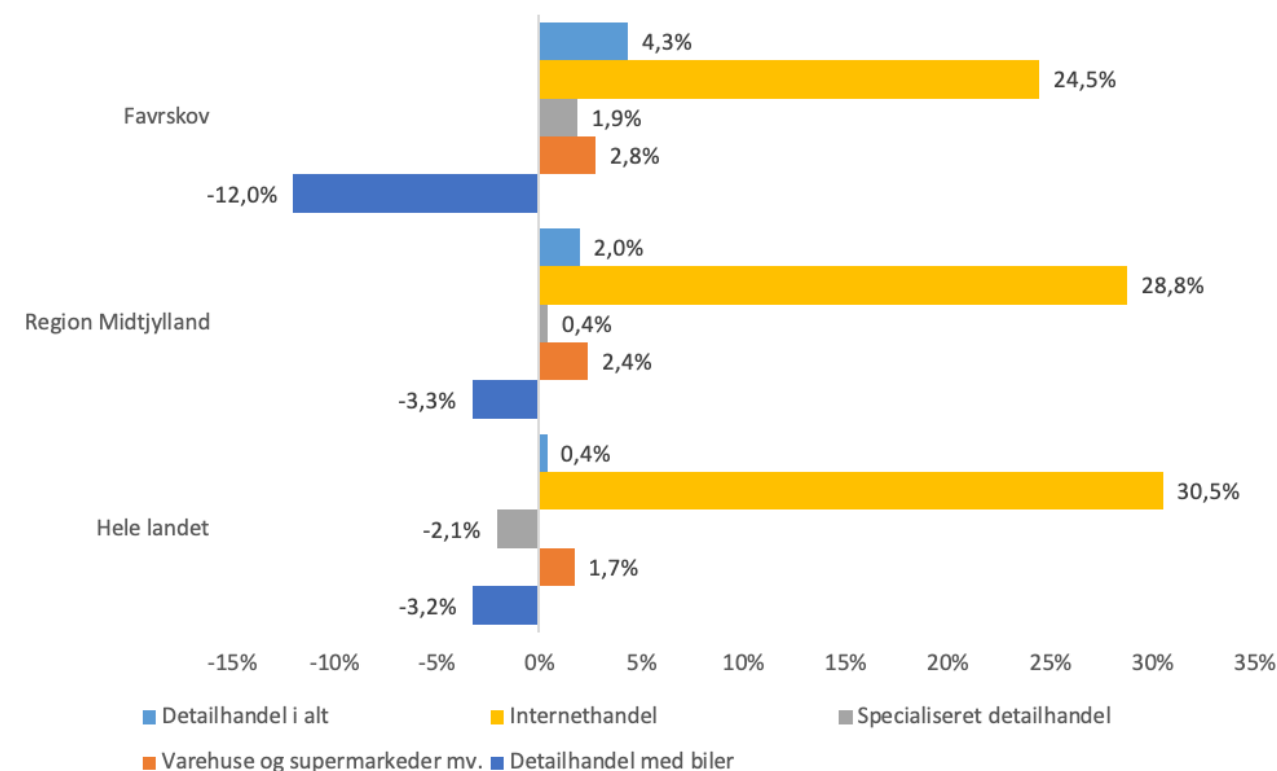
Coronakrisen har også haft indflydelse på detailhandlen, hvilket ses af Figur 2, som viser beskæftigelsesudviklingen fra fjerde kvartal 2019 til fjerde kvartal 2020 i Favrskov Kommune, Region Midtjylland og hele landet.

Overordnet så er detailhandlen status quo i hele landet med en vækst på 0,4 procent, mens den i regionen er vokset med 2,0 procent. I Favrskov Kommune ser det bedre ud, her har der været en vækst på 4,3 procent.

Coronakrisen har været hård ved den danske bilhandel, hvor beskæftigelsen i hele landet er gået 3,2 procent tilbage. Tilbagegangen var på samme niveau i regionen (3,3 procent), mens detailhandel med biler i Favrskov Kommune er gået 12,0 procent tilbage. Det er selvfølgelig fra et noget lavere udgangspunkt, hvilket den relative udvikling naturligvis bærer præg af.

Beskæftigelsesudviklingen i ‘Varehuse og supermarkeder mv.’ er på omtrent samme niveau i såvel Favrskov Kommune som regionen og hele landet. Dog har væksten været lidt større i Favrskov (2,8 procent) end i regionen (2,4 procent) og hele landet (1,7 procent).

Figur 2. Beskæftigelsesudvikling i detailhandel efter område, 2019K4-2020K4

Kilde: Udtræk fra CVR. Beregninger foretaget af eStatistik.

Den specialiserede detailhandel er også vokset mere i Favrskov end generelt. Her har der været en vækst på 1,9 procent. På landsplan er der tilbagegang på 2,1 procent, mens regionen er status quo mere eller mindre.

Og så er der Favrskov kommunes styrkeposition – internethandel. Her har der været en beskæftigelsesfremgang på 24,5 procent, hvilket er lidt lavere end i Region Midtjylland og hele landet, der henholdsvis er vokset med 28,8 procent og 30,5 procent det seneste år. Det er uden tvivl en afledt effekt af Coronapandemien, at der er kommet yderligere gang i handel over internettet, og her havde Favrskov Kommune jo allerede en stærk gruppe af webshops. ■

Erhvervsmæssig potentiale med udgangspunkt i cirkulær økonomi

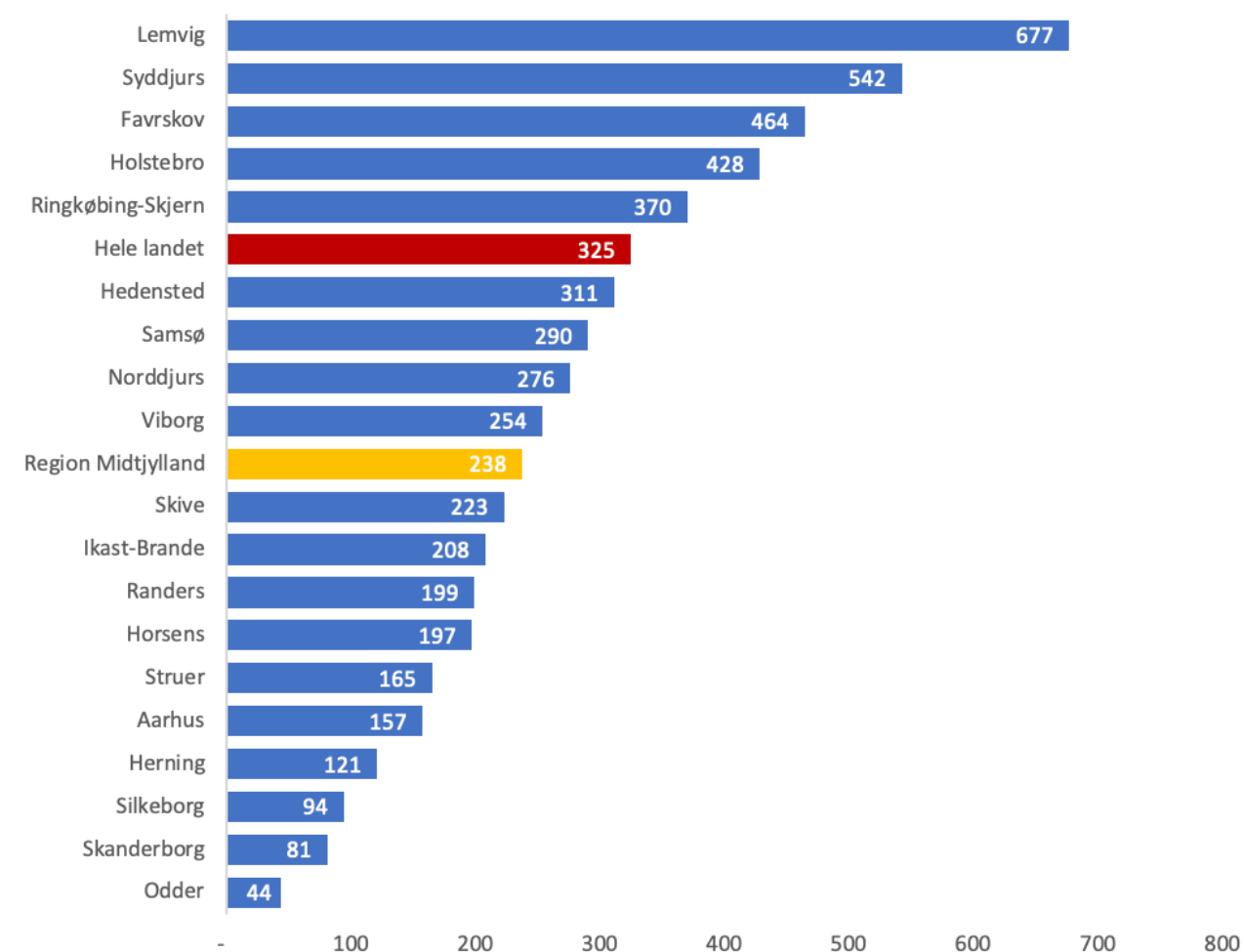
Kapitel 2

Stor variation i industriens energiforbrug

I forbindelse med kommunerapporterne sætter vi fokus på erhvervsstatistikker, der kan relateres til klima-, miljø- og cirkulærøkonomi. I første omgang ser vi nærmere på udviklingen i industriens energiforbrug. For ligesom industrien er en væsentlig bidragsyder til beskæftigelse og eksport, er det også en af de største energiforbrugere. Og der er store regionale og kommunale forskelle i industrivirksomhedernes forbrug.

Figur 1. Energiforbrug pr. medarbejder i industrien, Gigajoules (Gj), 2018

Kilde: Danmarks Statistik ENEGEO. Beregninger foretaget af eStatistik.

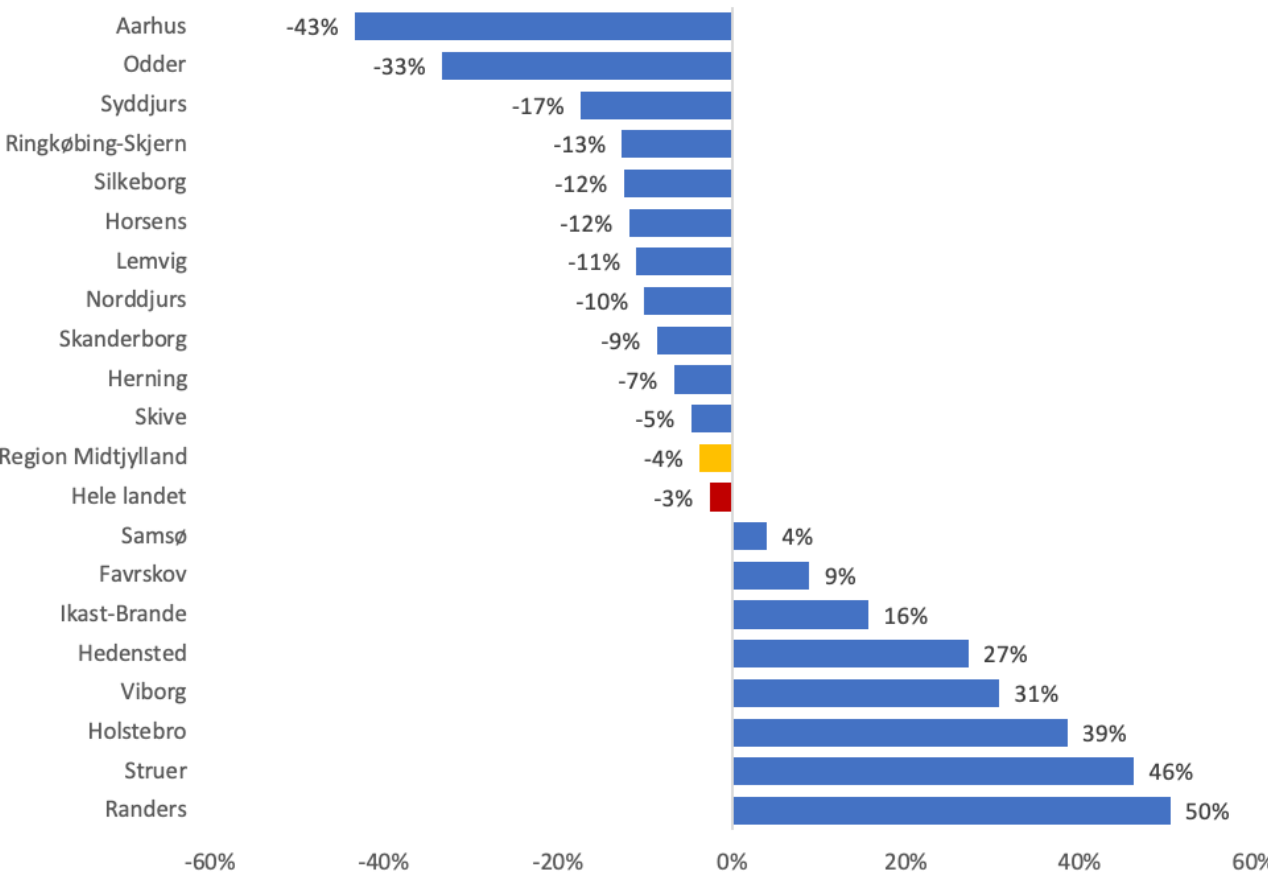
Figur 1 viser energiforbruget per industrimedarbejder i Region Midtjyllands kommuner. Og her kommer de store forskelle til udtryk. I Danmark er det gennemsnitlige energiforbrug i industrien 325 Gj per beskæftigede, mens det i Region Midtjylland er 238 Gj. I Region Midtjylland ligger det største energiforbrug per medarbejder i industrien hos Lemvig med 677 Gj, hvorimod det laveste forbrug er i Odder med et forbrug på 44 Gj.

Det store forbrug i Lemvig hænger sammen med kommunens store industrivirksomhed Cheminova. Forskellen i forbruget på tværs af regionen skal således ses i lyset af den type industri, man har i den enkelte kommune.

Kigger vi på, hvordan udviklingen har været i energiforbrug i perioden 2012 til 2018, er der stor spredning på regionens kommuner. I Aarhus Kommune er energiforbruget per medarbejder i industrien blevet 43 procent mindre i perioden, mens det er vokset med 50 procent i Randers Kommune, jf. Figur 2.

På landsplan er energiforbruget per medarbejder i industrien gået 3 procent tilbage, og i Region Midtjylland er det også blevet mindre. Her med 4 procent.

Figur 2. Udvikling i industriens energiforbrug pr. medarbejder, Gigajoules (Gj), 2012-2018

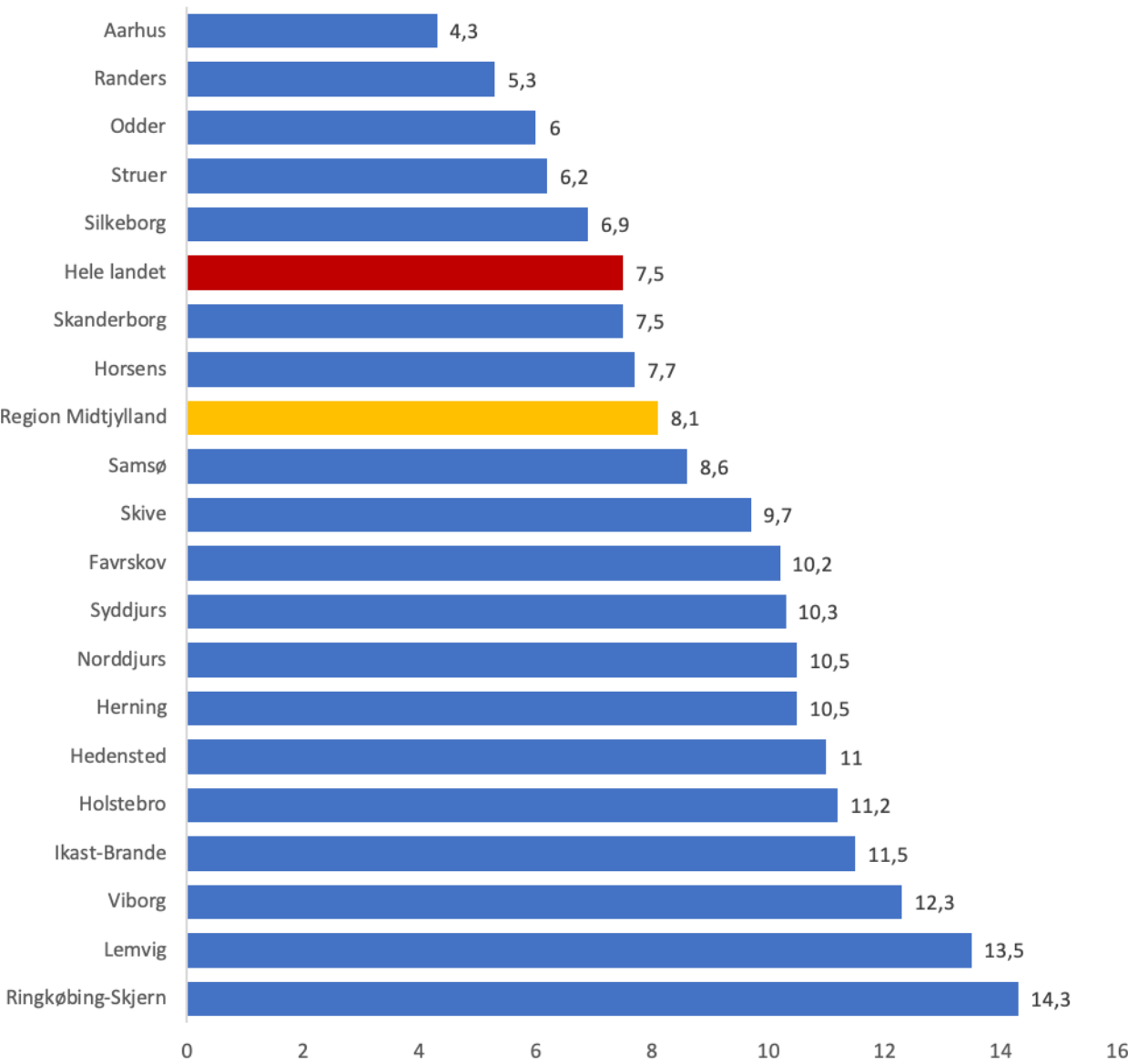

Kilde: Danmarks Statistik ENEGEO. Beregninger foretaget af eStatistik.

En meget væsentlig årsag til det nedbragte energiforbrug i industrien er et generelt ønske om at nedbringe CO2-udledningen. Nedenstående Figur 3 viser, hvor meget CO2 der udledes fra regionens kommuner per indbygger.

Generelt i Danmark udledte hver dansker 7,5 ton CO2 i 2018, jf. Figur 3. I Region Midtjylland var udledningen lidt højere med 8,1 ton CO2. Figur 3 viser en sammenhæng mellem industri og CO2-udledning, hvor de industritunge kommuner, som eksempelvis Ringkøbing-Skjern og Lemvig, har den største udledning.

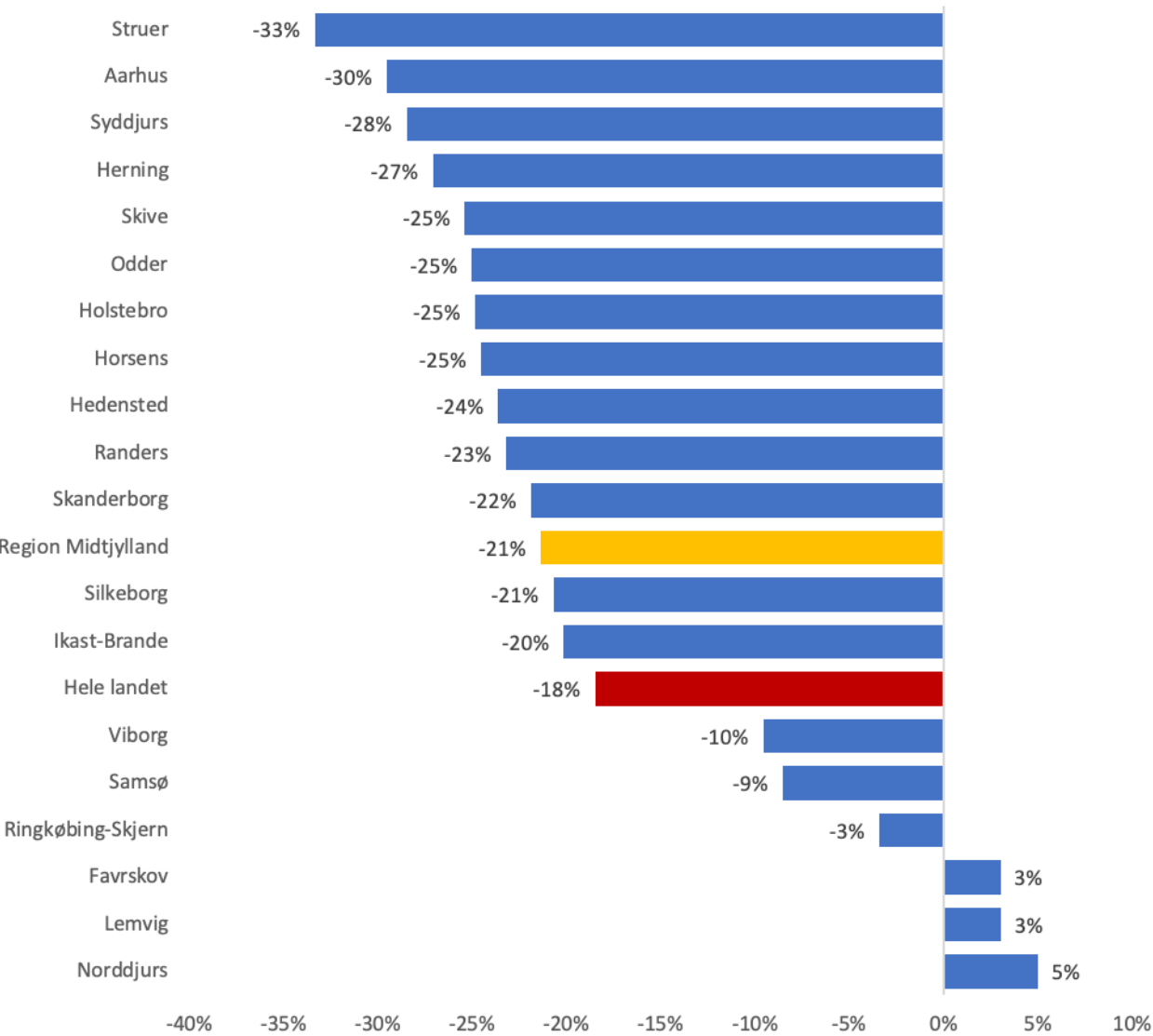
Figur 3. CO2-udledning per indbygger, ton, 2018

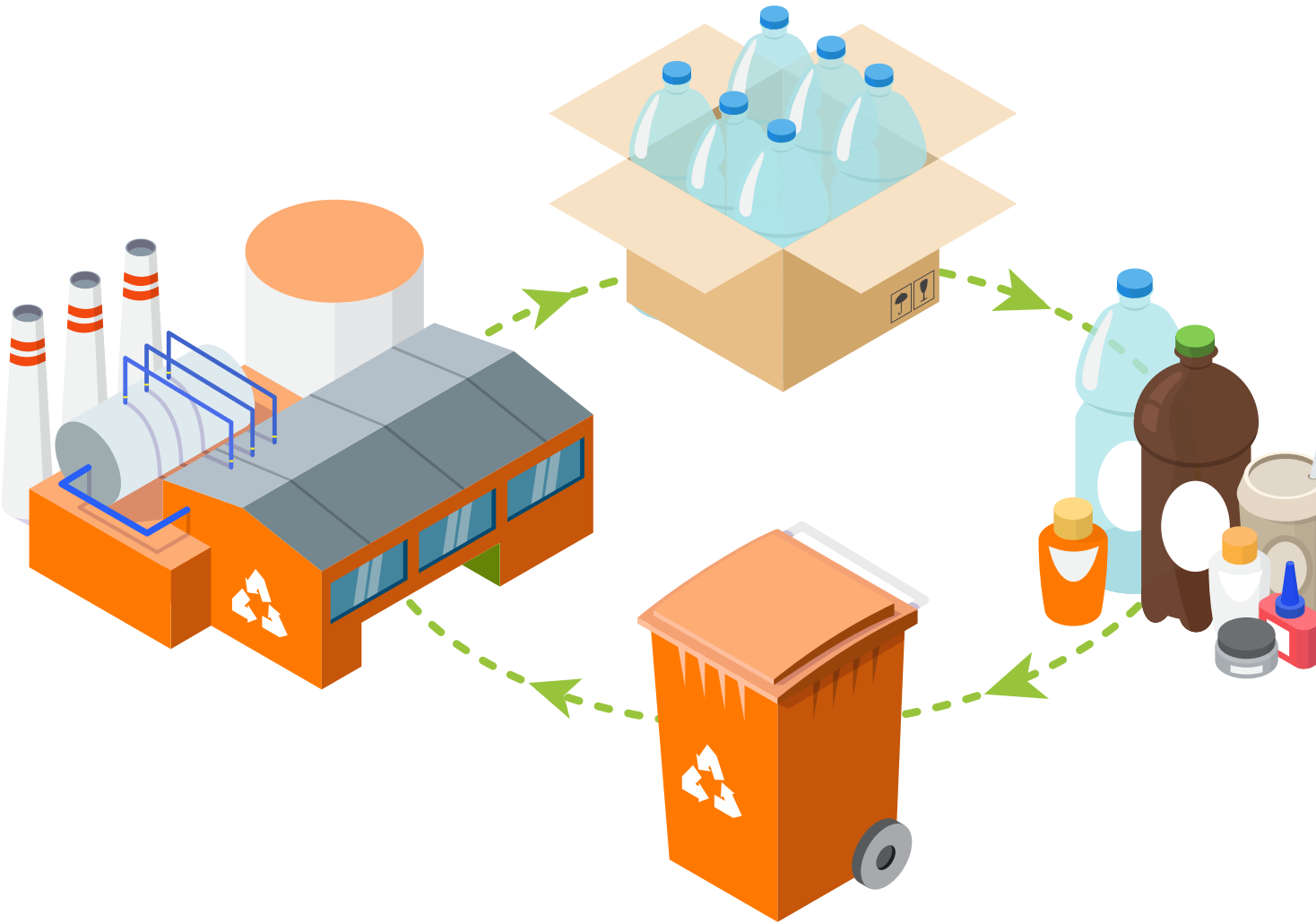
Kilde: Energi- og CO2-regnskabet i Energistyrelsen. Beregninger foretaget af eStatistik.

Ser vi på udviklingen i CO2-udledning, er der en tydelig reduktion i perioden 2012 til 2018, jf. Figur 4. CO2-udledningen er faldet med 18 procent på landsplan, mens den i regionen er blevet 21 procent mindre. Størst reduktion i udledningen af CO2 i perioden, findes i Struer, mens kun tre kommuner har haft en øget udledning. ■

Figur 4. Udvikling i CO2-udledning, relativ, 2012-2018

Kilde: Energi- og CO2-regnskabet i Energistyrelsen. Beregninger foretaget af eStatistik.

Erhvervsstruktur i Favrskov Kommune 2021

Kapitel 3.

- Favrskov har vækst i beskæftigelse, som kun få andre kommuner i Region Midtjylland kan måle sig med
- Internethandel fylder mere og mere og udgør en styrkeposition i Favrskov
- Favrskov har stigende internationalisering med øget eksportomsætning
- Favrskov er kommet stærkt igennem Coronatiden, og har som en af de få kommuner vækst i både beskæftigelse, salg til hjemmemarkedet og til eksportmarkederne, samt fastholdt en meget høj overlevelsesrate gennem 2020

Beskæftigelsen i Favrskov kommune er vokset støt de seneste år, jf. Figur 1, der viser beskæftigelsesudviklingen i Favrskov kommune, opgjort i lønmodtagere og selvstændige i deres primære tilknytning til arbejdsmarkedet i november. I 2019 var der i alt 19.974 beskæftigede, hvilket er 1.715 flere end i 2015, hvor der var 18.259 beskæftigede i Favrskov kommune. Dermed er den samlede beskæftigelse vokset med 9,4 procent i perioden, og denne vækst står den private sektor alene for. Beskæftigelsen i den private sektor i 2019 var 14.718, og det var 1.717 flere end i 2015.

Dermed finder man mere end 100 procent af Favrskovs samlede beskæftigelsesvækst i kommunens private erhvervsliv.

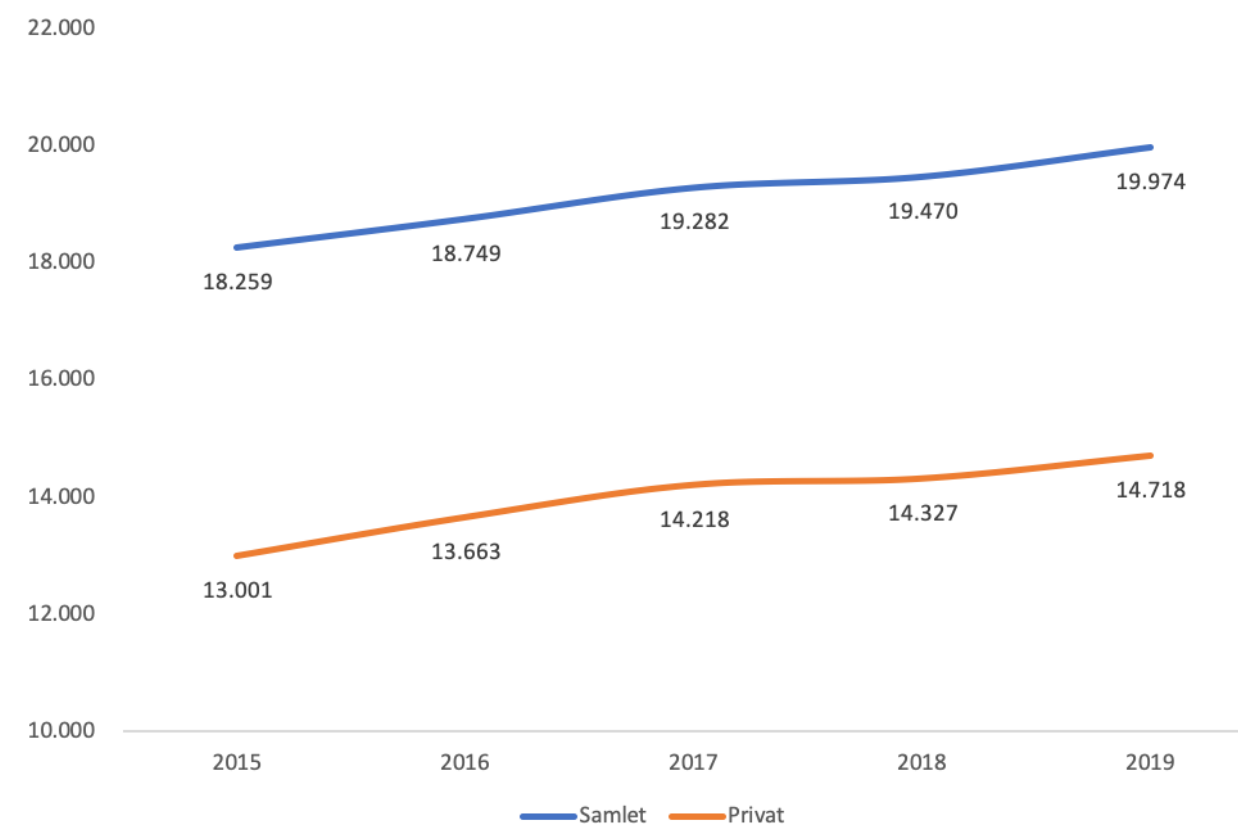

Kigger vi lidt længere tilbage, kan det konstateres, at beskæftigelsen i Favrskov kommune er på et højere niveau i 2019 end før finanskrisen i 2008

Kigger vi lidt længere tilbage, kan det konstateres, at beskæftigelsen i Favrskov kommune er på et højere niveau i 2019 end før finanskrisen i 2008. Finanskrisen resulterede i et stort tab i beskæftigelsen i hele landet, men i 2016 var de tabte job i Favrskov kommunes private sektor genvundet, og i 2019 er den private beskæftigelse i kommunen 8 procent over 2008-niveau. Den samlede beskæftigelse i Favrskov kommune var 4 procent højere i 2019 end i 2008.

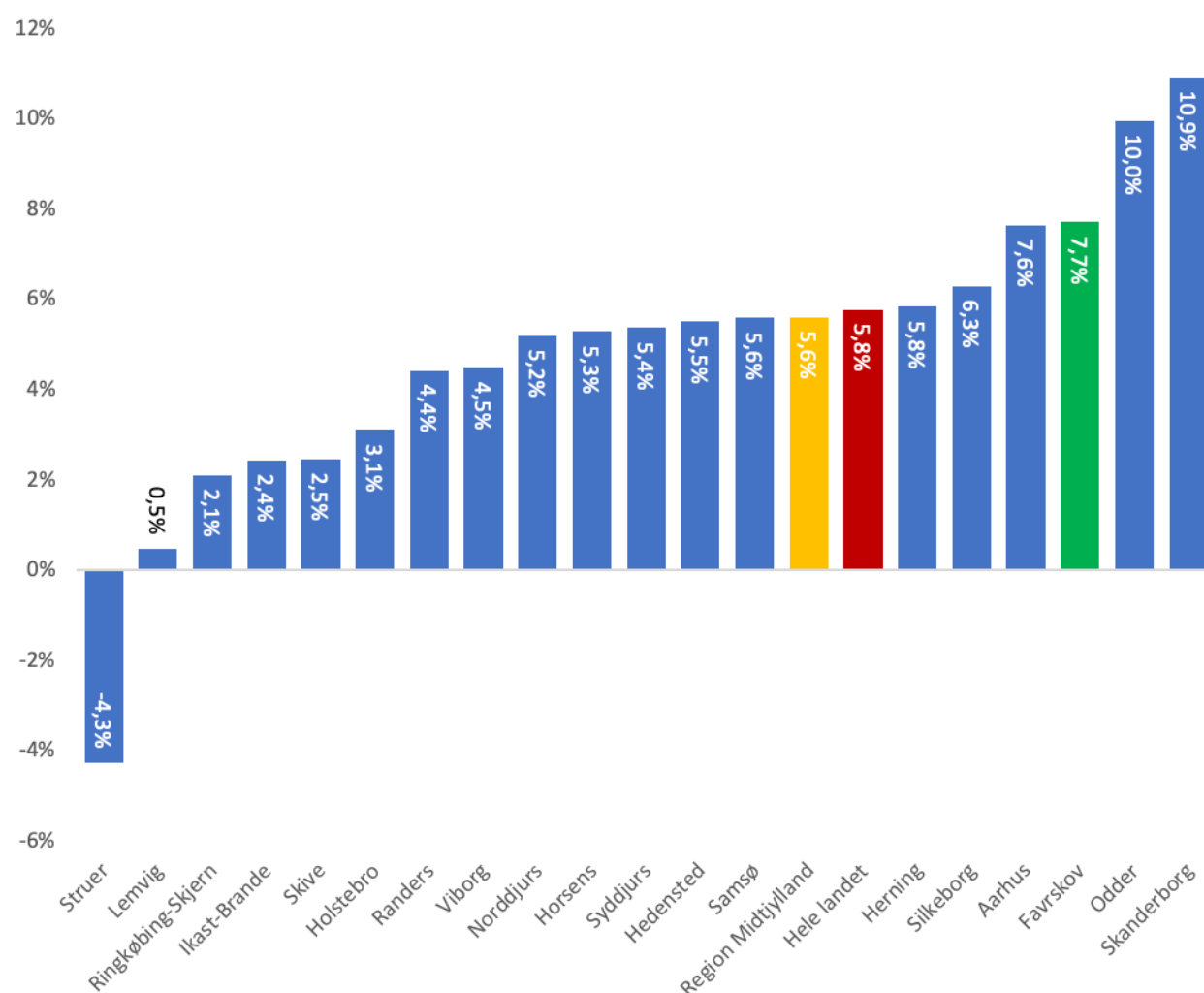
Sammenligner vi det med den generelle udvikling i Region Midtjylland og hele landet, så er beskæftigelsen i Favrskov kommune på et højere niveau. I regionen er den samlede beskæftigelse 2 procent over 2008-niveau i 2019, og den private er 3 procent over. I hele landet er den samlede beskæftigelse 3 procent over, mens den private sektor beskæftiger 5 procent flere i 2019 end i 2008.

Figur 1. Beskæftigelse i Favrskov kommune, samlet og privat, november 2015-november 2019

Kilde: Danmarks Statistik RAS. Beregninger foretaget af eStatistik. Beskæftigelsen udtrykker alle beskæftigede personer i deres primære tilknytning til arbejdsmarkedet.

Figur 2. Relativ udvikling i beskæftigelse, private sektor, november 2016-november 2019

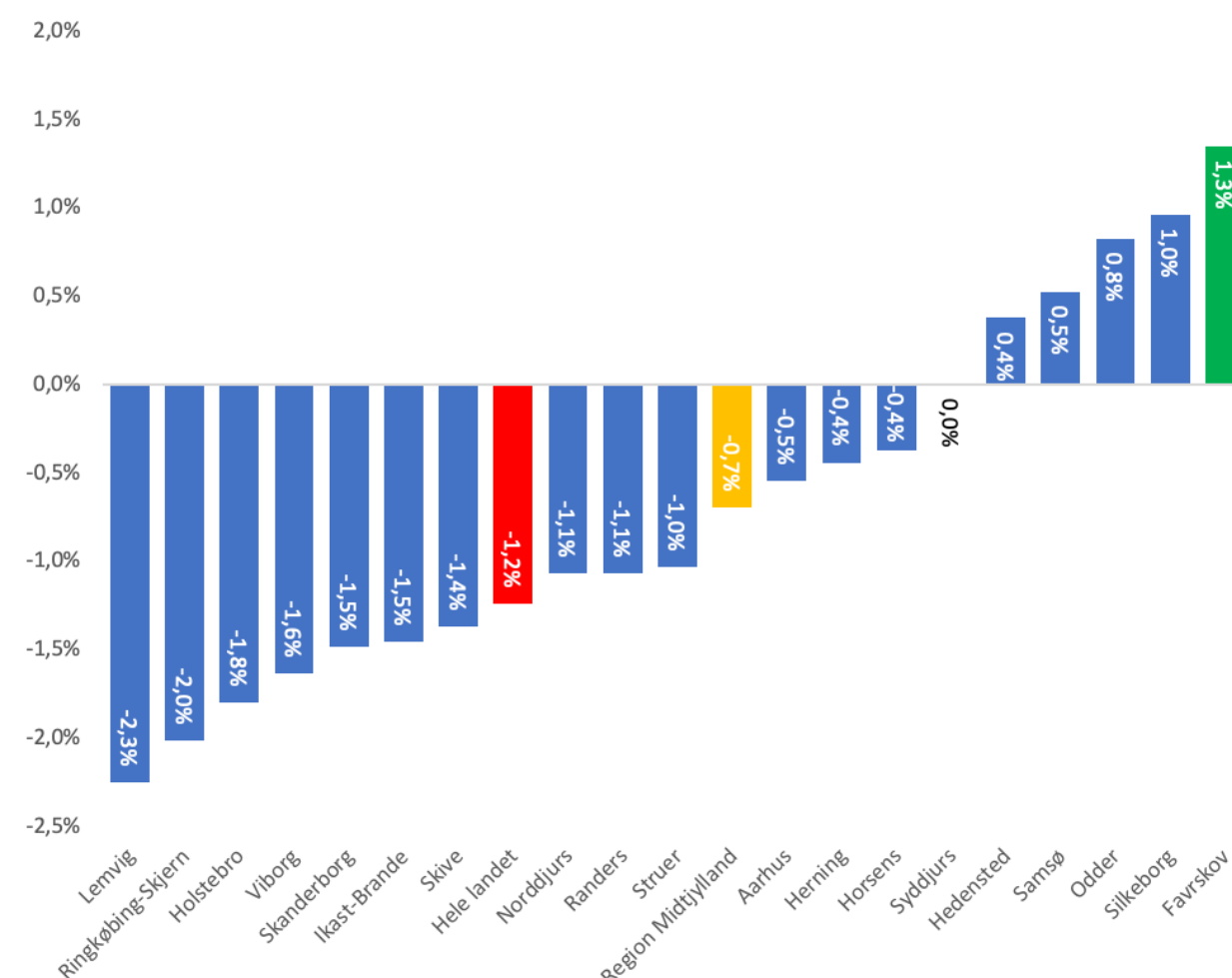
Kilde: Danmarks Statistik RAS. Beregninger foretaget af eStatistik. Beskæftigelsen udtrykker alle beskæftigede personer i deres primære tilknytning til arbejdsmarkedet.

Koncentrerer vi os om den private sektor og kigger på udviklingen de seneste tre år i perioden 2016 til 2019, kommer denne positive beskæftigelsesudvikling i Favrskov kommune til udtryk ved, at kommunen har regionens tredjehøjeste vækstrate, kun overgået af Skanderborg og Odder. Den private sektor i Favrskov kommune er vokset med 7,7 procent i perioden 2016 til 2019, hvilket er markant over både Region Midtjylland og hele landet, hvor der har været en beskæftigelsesvækst på henholdsvis 5,6 procent og 5,8 procent. Det kan altså konstateres, at beskæftigelsesudviklingen går hurtigere i Favrskov kommunes private sektor end generelt, jf. Figur 2.

Ovenstående tal er fra den registerbaserede arbejdsstyrkestatistik, hvor såvel lønmodtagere som selvstændige er opgjort efter deres primære tilknytning til arbejdsmarkedet. Kigger vi derimod soleret på udviklingen i perioden 2019-2020 i lønmodtagerstatistikken, hvor alle job er opgjort, ser det overordnede billede markant anderledes ud, om end Favrskovs beskæftigelsesvækst er størst af alle kommuner i regionen, jf. Figur 3.

Den private sektor i Favrskov Kommune er vokset med 7,7 procent i perioden 2016 til 2019

Figur 3. Relativ udvikling i antal lønmodtagerjob i den private sektor 2019-2020

Kilde: Danmarks Statistik. Specialkørsler Lønmodtagerstatistikken LBESK. Målene er opgjort som et gennemsnit af beskæftigelsen på kvartaler. Beskæftigelsen i LBESK udtrykker alle lønmodtagerjob på arbejdssteder, dvs. at selvstændige ikke indgår samt at én person kan besidde flere job i modsætning til RAS, der opgør antal beskæftigede i deres primære tilknytning til arbejdsmarkedet

Der hersker ingen tvivl om, at erhvervslivet gennem det seneste år på mange måder har stået overfor nogle udfordringer som følge af COVID19-pandemien, der har medført nedlukninger og hjemsendelser og markant ændrede markedsvilkår for store dele af erhvervslivet. Coronatiden har også afstedkommet adfærdændringer hos forbrugere, som har krævet nye løsninger på gamle udfordringer.

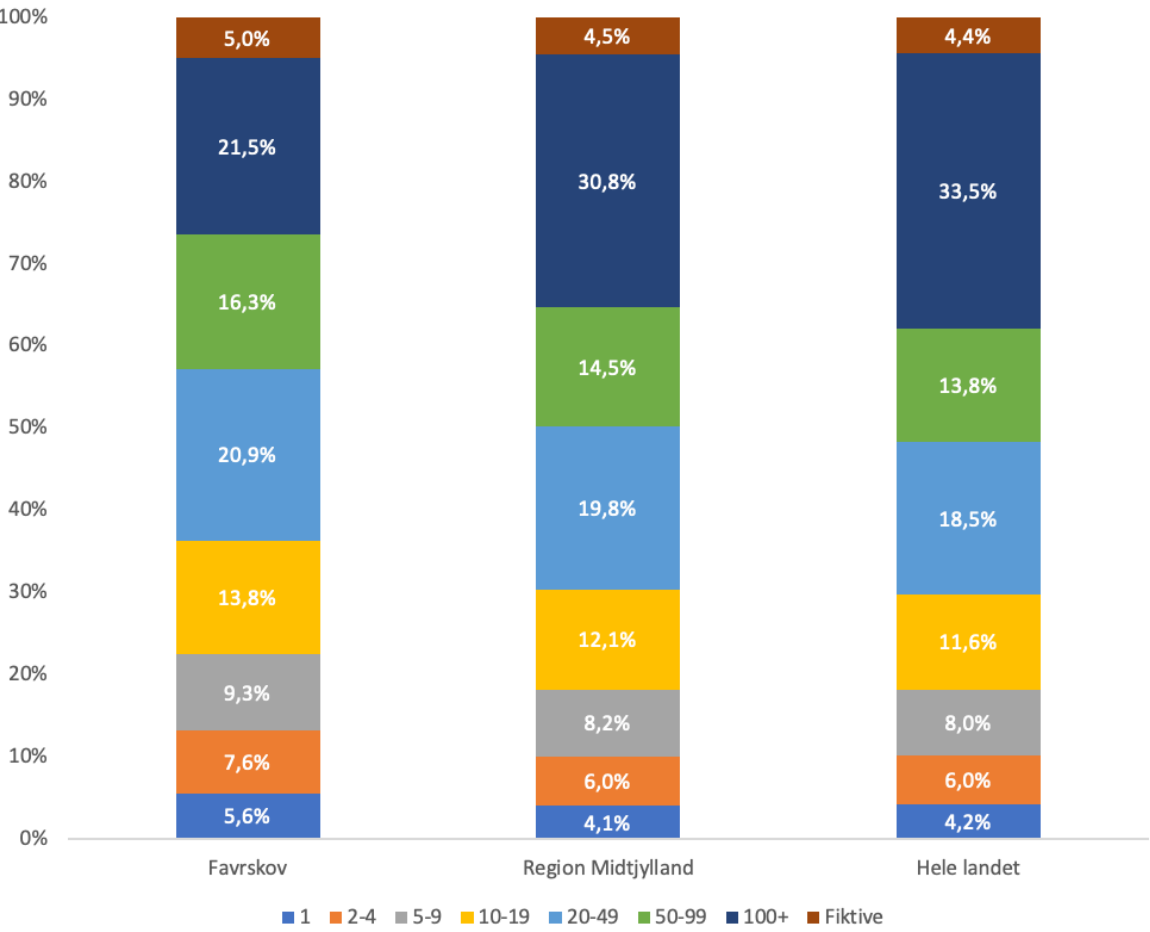
Derfor kommer det heller ikke som den helt store overraskelse, at der har været forskydninger i beskæftigelsen i landets kommuner og fra, at der blot var én kommune i regionen i Figur 2, som havde negativ beskæftigelsesvækst i perioden 2016 til 2019, har der det seneste år kun været beskæftigelsesfremgang i fem af regionens 19 kommuner. Og bedst ser det ud i Favrskov kommune.

Lønmodtagerstatistikken viser, at antallet af job i hele landet er gået 1,2 procent tilbage fra 2019 til 2020. I Region Midtjylland var tilbagegangen på 0,7 procent, mens der i Favrskov kommune er 1,3 procent flere job i den private sektor i 2020 sammenlignet med 2019, jf. Figur 3.

Beskæftigelsen i Favrskov kommune findes i højere grad på mindre arbejdssteder end generelt
Beskæftigelsen i Favrskov kommune afviger fra det generelle billede i Danmark ved, at der færre beskæftigede i helt store virksomheder med 100 eller flere ansatte. Til gengæld er Favrskov kommune karakteriseret ved at have en større andel beskæftigede på de mindre arbejdssteder ifølge Figur 4, hvor beskæftigelsen er fordelt på arbejdsstedsstørrelser.

Af Figur 4 fremgår det, at 21,5 procent af beskæftigelsen i Favrskov kommune er at finde på de store arbejdssteder, mens det er 30,8 procent i Region Midtjylland generelt. Kigger vi på hele landet, er godt en tredjedel af beskæftigelsen at finde på de største arbejdssteder, helt nøjagtigt 33,5 procent.

Figur 4. Job fordelt relativt på arbejdsstedsstørrelse og område, 2019

Kilde: Danmarks Statistik. Erhvervsbeskæftigelsen ERHV. ERHV indeholder såvel lønmodtagere som selvstændige og alle job en beskæftiget måtte have.

Kigger vi beskæftigelsesudviklingen på arbejdsstedsstørrelser i perioden 2016 til 2019, er det dog i de mellemstore og store virksomheder, at der opleves størst jobvækst. De er vokset med 12,5 procent i perioden mod 6,4 procent i Region Midtjylland og 5,0 procent på landsplan, jf. Tabel 1.

Beskæftigelsesudviklingen på mikroarbejdssteder, det vil sige med en til ni ansatte, er tæt på status quo i såvel Favrskov som regionen og hele landet. Dog er der trods alt størst vækst i Favrskov, hvor der er 1,3 procent flere beskæftigede i 2019 end i 2016. De små arbejdssteder (10-49 ansatte) er vokset med 3,8 procent i Favrskov mod 5,5 procent i regionen og 4,5 procent i hele landet.

Samlet set er jobvæksten i Favrskov kommune i perioden 2016 til 2019 på 5,9 procent, hvilket er højere end såvel Region Midtjylland som hele Danmark.

Tabel 1. Udvikling i antal job opgjort efter arbejdsstedsstørrelse og område 2016-2019

	Mikro	Små	Mellemstore og store	Fiktive	Alle
Favrskov	1,3%	3,8%	12,5%	-2,4%	5,9%
Region Midtjylland	0,4%	5,5%	6,4%	-0,9%	4,6%
Hele landet	1,1%	4,5%	5,0%	3,3%	4,1%

Kilde: Danmarks Statistik. Erhvervsbeskæftigelsen ERHV. Mikrovirksomheder består af virksomheder med 1-9 ansatte, små virksomheder består af 10-49 ansatte, mens mellemstore og store virksomheder består af 50 eller flere ansatte.

Endelig er der de fiktive arbejdssteder 1. Her har der været en beskæftigelsestilbagegang. Den var på 2,4 procent. Beskæftigelsen på fiktive arbejdssteder i regionen er gået en anelse tilbage, mens der på landsplan har været en vækst på 3,3 procent. ■

Samlet set er jobvæksten i Favrskov Kommune i perioden 2016 til 2019 på 5,9 procent

¹ Danmarks Statistik beskriver fiktive enheder således: En fiktiv enhed er en enhed, hvor personer uden et fysisk arbejdssted placeres. Dette gælder fx inden for rengøringsvirksomhed, forsikringsvirksomhed og social- og sundhedsvæsen. Ansættelsesforholdene bliver i disse tilfælde henført til fiktive arbejdssteder. Disse fiktive arbejdssteder indgår dog ikke i opgørelserne over antal arbejdssteder.

Favrskov Kommune

– hjemsted for internethandel

Nu vender vi tilbage til den private beskæftigelse i Favrskov kommune. Det er selvfølgelig interessant at kigge på, hvilke brancher de beskæftigede arbejder i, og her er det nærliggende at dele beskæftigelsen op i ressourceområder.

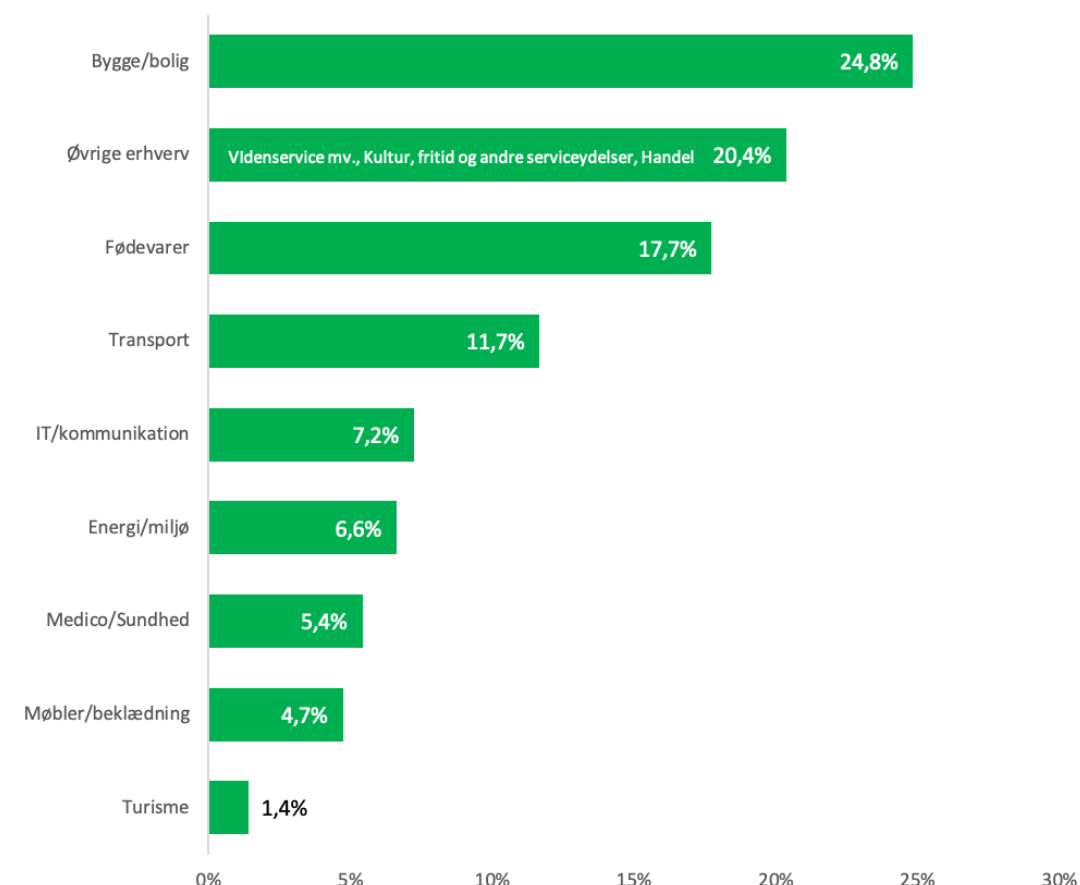
Ressourceområder er også kendt som kompetenceklynger eller styrkepositioner, da de netop er opstået efter en analyse af, hvor dansk erhvervsliv havde nogle udprægede styrkepositioner i eksportøjemed. Fordelen ved at bruge denne fordeling i stedet for de traditionelle brancher er, at hele værdikæden er samlet – fra primære erhverv over fremstillingserhverv til støtteerhverv og endelig serviceerhverv. Det betyder, at kigger man eksempelvis på ressourceområdet 'Fødevarer' er alle led fra hav og jord til bord samt den afledte beskæftigelse medregnet.

I Favrskov kommune er der særligt to ressourceområder, som dominerer beskæftigelsen, og det er 'Bygge/bolig' og 'Fødevarer', der står for henholdsvis 24,8 procent og 17,7 procent af den private beskæftigelse

'Transport' følger efter med 11,7 procent af beskæftigelsen, og herfra er der atter et spring ned til de næste ressourceområder, som det ses af Figur 5.

Det skal dog retfærdigvis siges, at imellem 'Bygge/bolig' og 'Transport' er 'Øvrige erhverv' placeret med 20,5 procent af den private beskæftigelse i Favrskov kommune. Det er en gruppering af 236 overvejende hjemmemarkedsorienterede brancher, som ikke umiddelbart passer ind i de øvrige styrkepositioner, og derfor er det ikke en styrkeposition i sig selv. Under 'Øvrige erhverv' finder vi altså en femtedel af beskæftigelsen, og hvordan den nøjagtigt er fordelt, fremgår af Tabel 3 længere nede.

Figur 5. Privat beskæftigelse fordelt på ressourceområder, Favrskov Kommune, 2019

Kilde: Danmarks Statistik specialkørsel baseret på RAS. Beregninger foretaget af eStatistik.

Den private beskæftigelse i Favrskov kommune var som nævnt vokset med 7,7 procent i perioden 2016 til 2019 mod 5,8 procent på landsplan og 5,6 procent i Region Midtjylland. Kigger vi på, hvordan væksten fordeler sig på ressourceområder, ses det, at alle ressourceområder på landsplan på nær 'Beklædning' har oplevet vækst. I Favrskov kommune ses en lignende tendens, men udover et beskæftigelsesfald indenfor ressourceområdet 'Beklædning' har der desuden været et fald i beskæftigelsen indenfor 'Energi/miljø' i perioden 2016 til 2019.

Størst fald ses i 'Beklædning', hvor beskæftigelsen i Favrskov er gået 38,3 procent tilbage. I absolute tal betyder det, at der er 49 færre beskæftigede i 2019 end i 2016 indenfor ressourceområdet, så nok er det relativt et stort fald, men det er samtidig også fra et lavt udgangspunkt. Der var 128 beskæftigede i 2016 mod 79 i 2019.

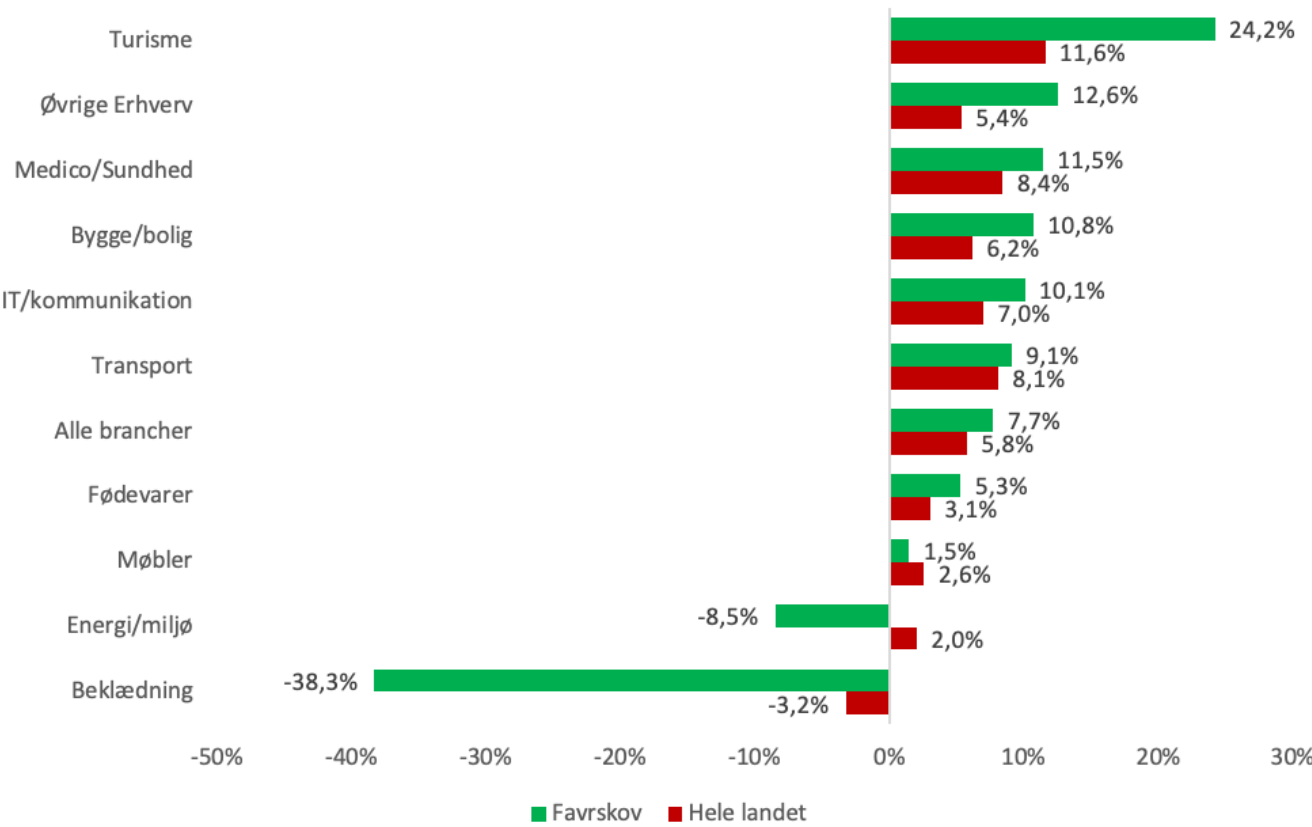
‘Energi/miljø’ er gået tilbage med 8,5 procent i perioden, hvilket svarer til 90 beskæftigede. ‘Turisme’ er med 24,2 procent vokset hurtigst i perioden 2016 til 2019. Her er der også tale om et relativt lavt udgangspunkt, og 24,2 procent svarer til 40 flere beskæftigede.

‘Øvrige erhverv’ derimod stod som tidligere nævnt for 20,4 procent af beskæftigelsen, og her har der været en vækst på 12,6 procent i perioden, hvilket svarer til 335 beskæftigede.

Sammenligner vi udviklingen i Favrskov kommune med hele landet, må det siges, at der overordnet er en række lighedspunkter. Generelt har væksten i Favrskov kommune været lidt højere end på landsplan, og det gør sig også gældende indenfor de fleste ressourceområder . Vækstraterne er naturligvis også præget af, at det er fra et lavere udgangspunkt end hele landet, så udsvingene bliver lidt større på kommuneplan.

Udviklingen i Favrskov kommune kontra hele landet ses af Figur 6 herunder.

Figur 6. Beskæftigelsesudvikling fordelt på ressourceområder, Favrskov og hele landet, 2016-2019

Kilde: Danmarks Statistik specialkørsel baseret på RAS. Beregninger foretaget af eStatistik.

Generelt har væksten i Favrskov Kommune været lidt højere end på landsplan, og det gør sig også gældende indenfor de fleste ressourceområder

Tabel 2 tager et spadestik dybere og viser, hvordan beskæftigelsen i de enkelte styrkepositioner så fordeler sig i forhold til styrkepositionens samlede værdikæde. Tabellen fremhæver desuden positioner, hvor Favrskov kommune har en erhvervsspecialisering, hvilket her vil sige, at der er relativt flere beskæftigede end generelt på landsplan. Det viser farvemarkeringerne.

Som det ses af tabellen, har Favrskov kommune en række specialiseringer. Man kan se, at der indenfor de primære erhverv er relativt flere beskæftigede i Favrskov end på landsplan. I alt var der 919 beskæftigede indenfor de primære erhverv, hvor langt størstedelen var indenfor ‘Fødevarer’. De 837 beskæftigede her giver en specialisering, der betyder, at for 100 beskæftigede på landsplan, var der 211 i Favrskov kommune. I ‘Bygge/bolig’ var der 82 beskæftigede i de primære erhverv, hvilket svarer til en stærk specialisering. For 100 på landsplan er der 302 beskæftigede i Favrskov kommune.

Der ses også en mindre specialisering indenfor fremstillingserhvervene, hvilket i høj grad skyldes beskæftigelsen i ‘Møbler’, hvor der for hver 100 beskæftigede på landsplan er 765 i Favrskov samt ‘Energi/miljø’, hvor der relativt er mere end fire gange så mange beskæftigede i Favrskov kommune som på landsplan. Der er relativt flere beskæftigede indenfor ‘Bygge/bolig’ i Favrskov kommune end på landsplan, men her er der tale om en noget mindre specialisering.

De mest specialiserede ressourceområder på tværs af værdikæden er 'Møbler' og 'Energi/miljø', hvor der henholdsvis er 267 og 266 beskæftigede i Favrskov kommune for hver 100 på landsplan

Tabel 2. Detaljeret erhvervsstruktur, Favrskov kommune, fordelt på ressourceområder, 2019

Ressourceområde	Primære erhverv	Fremstillingserhverv	Støtteerhverv	Serviceerhverv	I alt
Fødevarer	837	212	66	1.493	2.608
Møbler		548		70	618
Beklædning		23		56	79
Turisme				205	205
Bygge/bolig	82	550	68	2.955	3.655
IT/kommunikation		28	1	1.038	1.067
Transport		38		1.679	1.717
Energi/miljø		789		186	975
Medico/Sundhed		164		634	798
Øvrige erhverv		351		2.645	2.996
Alle ressourceområder	919	2.703	135	10.961	14.718

Kilde: Danmarks Statistik specialkørsel baseret på RAS. Beregninger foretaget af eStatistik.

Erhvervsspecialisering:

Lidt specialiseret, dvs. op til 1,5 gange landsgennemsnit
Specialiseret, dvs. fra 1,5 til 3 gange landsgennemsnit
Meget specialiseret, dvs. mindst 3 gange landsgennemsnit

Kigger vi på den anden led i tabellen, er der også flere ting, som springer i øjnene. De mest specialiserede ressourceområder på tværs af værdikæden er 'Møbler' og 'Energi/miljø', hvor der henholdsvis er 267 og 266 beskæftigede i Favrskov kommune for hver 100 på landsplan. Værd at bemærke er yderligere, at 'Bygge/bolig' har specialiseringer i alle værdikædens led. Som nævnt var dette ressourceområde også Favrskov kommunes største ressourceområde målt på beskæftigelse. Ligeledes fremstår 'Fødevarer' også som et af Favrskov kommunes specialiserede ressourceområder.

Det skal desuden bemærkes, at 'Turisme' til trods for den markante beskæftigelsesfremgang på 24,2 procent ikke er en styrkeposition i Favrskov kommune. Favrskov er ikke specialiserede inden for 'Øvrige erhverv', men beskæftigelsen inden for brancherne bag dette ressourceområde uddybes i tabel 3. Der er flest beskæftigede inden for branchen 'Videnservice', hvor der var 536 beskæftigede. 'Kultur, fritid og andre serviceydelser mv.' stod for 504 beskæftigede, mens 'Handel', som her den handel, som ikke hører under nogle af ressourceområderne, tegnede sig for 462 beskæftigede.

Af tabellen ses også branchen 'Internethandel', som består af ni underbrancher, der traditionelt har hørt under ressourceområdet 'Beklædning', men som i denne rapport er trukket fra 'Beklædning', og fremstilles særskilt i Tabel 3. Det er der flere gode grunde til. Dels fylder internethandel mere og mere, og særligt i COVID19-pandemien har denne form for handel taget fart. Og dels består internethandlen af meget mere end tøj og beklædningsgenstande.

Tabel 3. Beskæftigelsen i 'Øvrige erhverv', fordelt på brancher, 2018

Branche	Beskæftigede
Industri	351
Handel	462
Internethandel	293
Finansiering og forsikring	187
Videnservice mv.	536
Operationel service	287
Undervisning og socialvæsen mv.	376
Kultur, fritid og andre serviceydelser mv.	504
I alt	2.996

Kilde: Danmarks Statistik specialkørsel baseret på RAS. Beregninger foretaget af eStatistik.

Erhvervsspecialisering:

Lidt specialiseret, dvs. op til 1,5 gange landsgennemsnit
Specialiseret, dvs. fra 1,5 til 3 gange landsgennemsnit
Meget specialiseret, dvs. mindst 3 gange landsgennemsnit

I Favrskov kommune var der 293 beskæftigede indenfor 'Internethandel', der dermed udgør en tiendedel af beskæftigelsen i 'Øvrige erhverv'. Det er ikke nogen hemmelighed, at flere større webshops har hjemme i Favrskov kommune, og det kommer altså også til udtryk her. Blandt andet kan skateboard og rulleskøjte-webshoppen SkatePro nævnes, der i februar 2021 havde 236 ansatte.

Beskæftigelsen på 293 i Favrskov kommunes virksomheder indenfor 'Internethandel' er da også markant højere relativt set end generelt på landsplan. For hver 100 på landsplan er der 406 beskæftigede i Favrskov kommune. Det er den eneste specialisering under Favrskovs 'Øvrige erhverv'. ■

Iværksætteri i Favrskov Kommune

Nye virksomheder, der kan bidrage med økonomisk vækst og øget beskæftigelse, er vigtige for alle landets kommuner.

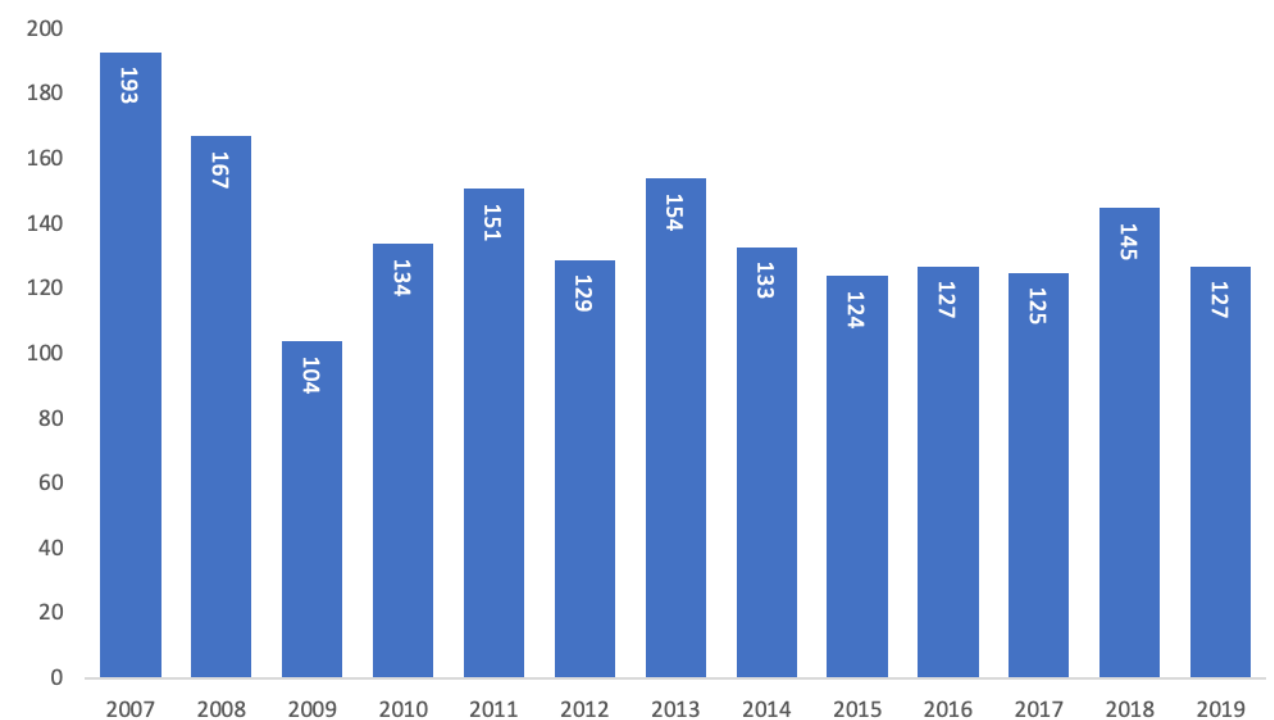
Der er dog til tider stor forskel på, hvordan man gør iværksætteraktivitet op, hvilket kan være medvirkende til et lejlighedsvis divergerende billede af iværksætteriet. I nærværende opgøres iværksætteraktiviteten med udgangspunkt i nye reelle virksomheder.

En virksomhed skal kunne præstere, hvad der svarer til et halvt årsværk i etableringsåret eller året efter for at blive betragtet som en reel virksomhed. På dette grundlag frasorteres de mindste hobbyvirksomheder automatisk, og genstartere er ligeledes sorteret fra. Baseret på denne afgrænsning, var der 127 reelle nye virksomheder i Favrskov Kommune i 2019, jf. Figur 7.

127 reelle nye virksomheder i Favrskov Kommune i 2019

Figur 7. Nye reelle virksomheder i Favrskov Kommune, 2007-2019

Kilde: Danmarks Statistiks iværksætterdatabase.

*En reel virksomhed er ifølge Danmarks Statistik en virksomhed der i etableringsåret eller året efter kan præstere hvad der svarer til et halvt årsværk.

Det er værd at bemærke at iværksætteraktiviteten i Favrskov Kommune, ifølge Danmarks Statistik, har ligget på et forholdsvis stabilt niveau siden 2010 med gennemsnitlig 135 nye reelle virksomheder om året, hvilket dog er et godt stykke fra niveauet fra før Finanskrisen, men alligevel et jævnt højt niveau.

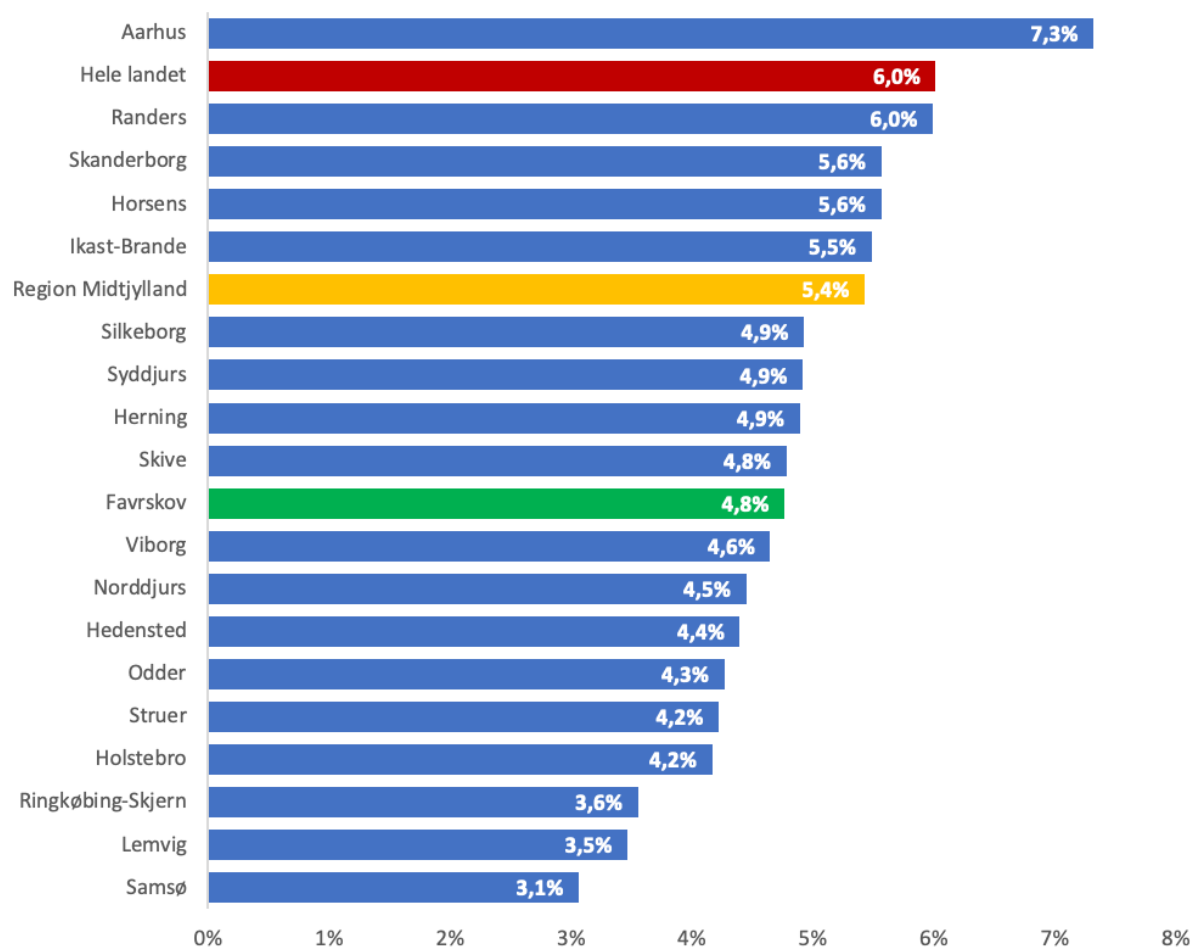
Med udgangspunkt i ovenstående, er det relevant at undersøge etableringsraten i Favrskov Kommune. Etableringsraten er et mål for fornyelsen af kommunens virksomhedsbestand. Den viser for et givent år, hvor stor en del af samlede virksomhedsbestand, der er etableret i det givne år med udgangspunkt i reelle virksomheder. Figur 8 viser etableringsraterne for kommunerne i Region Midtjylland.

Etableringsraten i Favrskov Kommune var 4,8 procent i 2019

Etableringsraten i Favrskov Kommune var 4,8 procent i 2019, og dermed ligger Favrskov Kommune i midten af regionens kommuner. Etableringsraten for regionen var 5,4 procent, og kigger vi på hele landet, var den 6,0 procent.

I Region Midtjylland er det kun Aarhus Kommune, som ligger over gennemsnittet for landet. Randers Kommune er på niveau med landsgennemsnittet, mens den resterende del af regionens kommuner befinder sig i et bredt midterfelt fra 5,6 procent i Skanderborg og Horsens kommuner til 4,2 procent i Holstebro. Laveste etableringsrate findes på Samsø i 2019 med en etableringsrate på 3,1 procent, hvilket hænger sammen med størrelsen på kommunen. Samsøs størrelse skal dog tages i betragtning, da Samsø grundet sin størrelse vil opleve meget store udsving, ved en relativ lille ændring i faktisk antal nye virksomheder.

Figur 8. Etableringsrater efter område, 2019

Kilde: Danmarks Statistiks Iværksætterdatabase og Generel Firmastatistik. Bearbejdet af eStatistik.

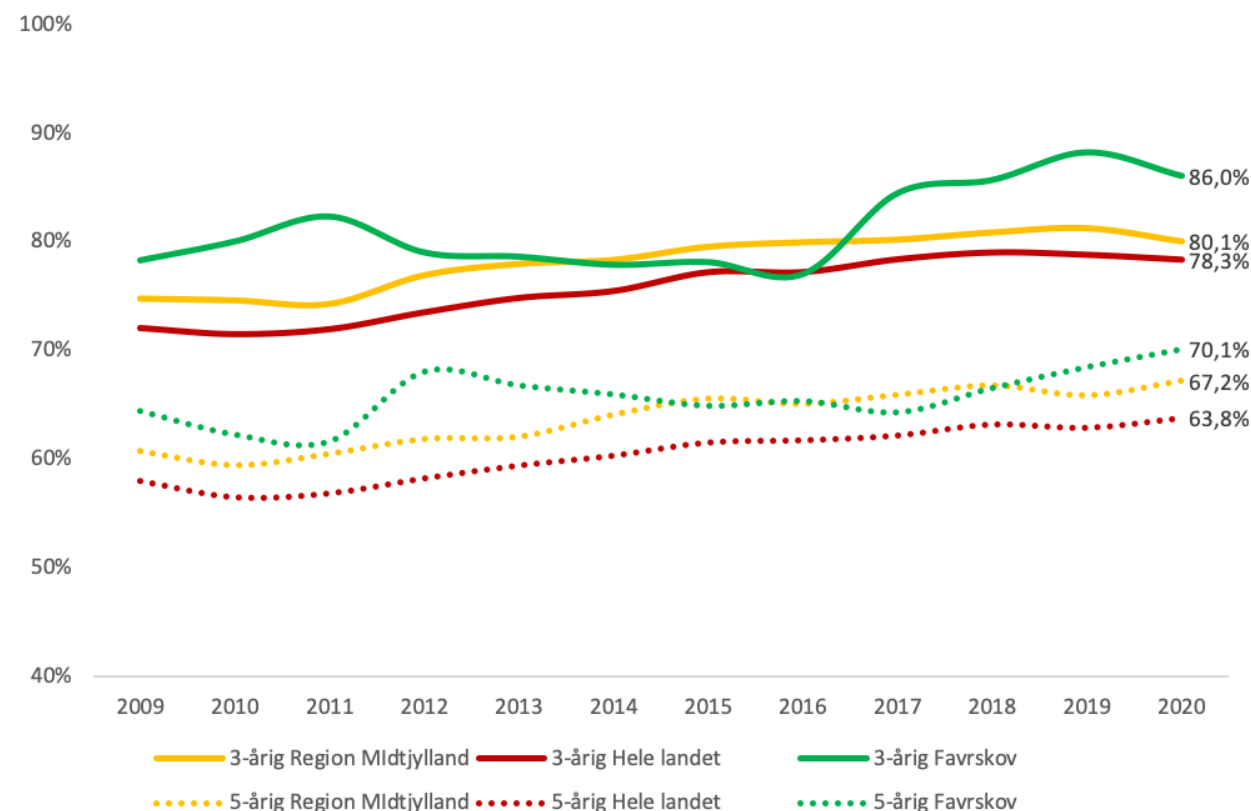
I 2020 var den treårige overlevelsesrate i Favrskov Kommune hele 86,0 procent, hvil- ket hører til blandt regionens absolut højeste treårige overlevelsesrater.

En ting er, hvor mange virksomheder der etableres. En anden ting er, hvor mange der overlever. Til det formål anvendes i nærværende tre- og femårige overlevelsesrater, som ses i Figur 9.

I 2020 var den treårige overlevelsesrate i Favrskov kommune hele 86,0 procent, hvilket hører til blandt regionens absolut højeste treårige overlevelsesrater. Det er markant over niveauet på landsplan (78,3 procent) og Region Midtjylland (80,1 procent). Den treårige overlevelsesrate i Favrskov kommune havde et dyk i nogle år, men har ellers konsekvent ligget over det gennemsnitlige regionale og nationale niveau.

Kigger vi på den femårige overlevelsesrate ligger Favrskov også højere end såvel regionen som hele landet. 70,1 procent af iværksætterne i Favrskov var i live efter fem år, mens det regionalt drejede sig om 67,2 procent og 63,8 procent på landsplan.

Figur 9. Overlevelsesrater efter område, 2009-2020

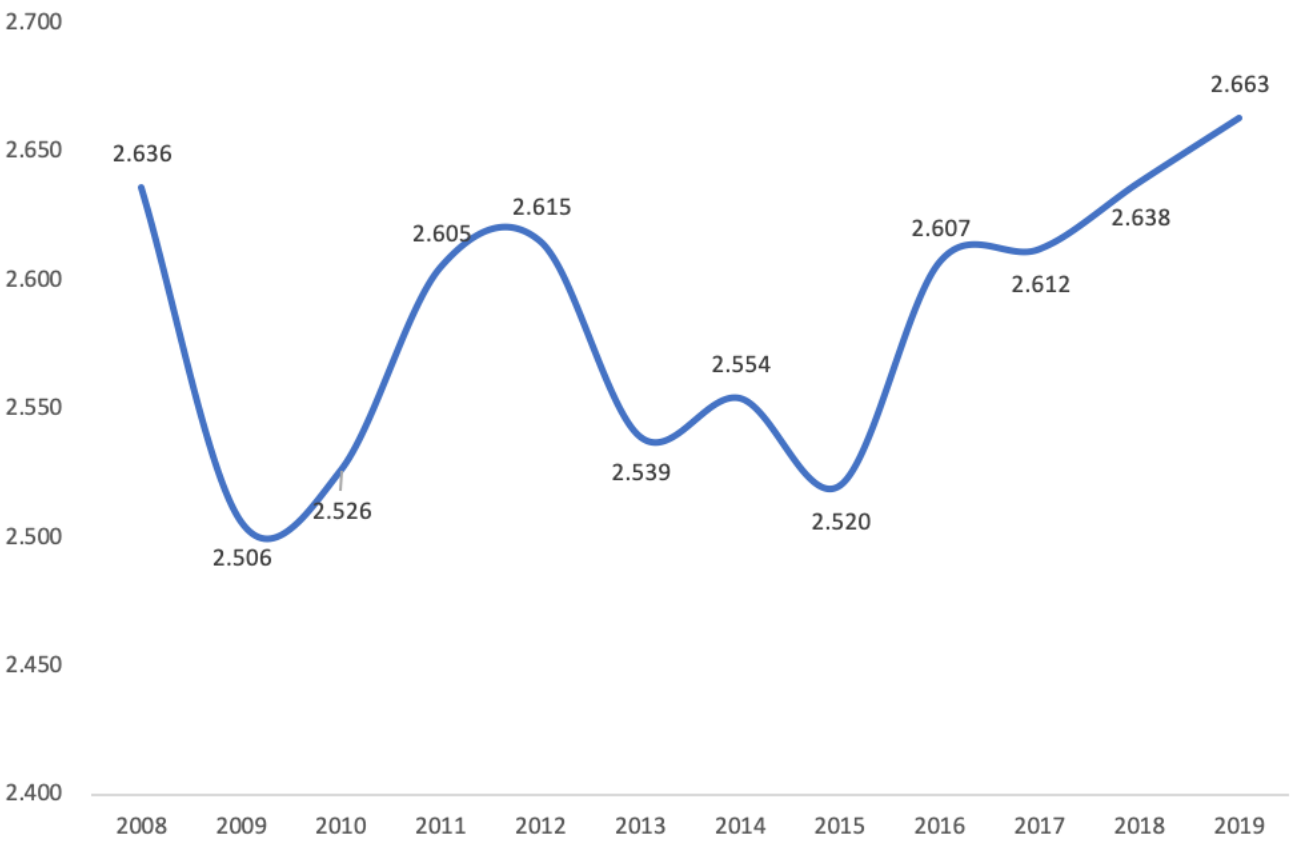
Kilde: Danmarks Statistiks Iværksætterdatabase samt diverse erhvervsregistre.

Generelt set er iværksætterne i Favrskov kommune altså dygtige overlevende, der i langt de fleste af de seneste 11 år klarer sig bedre end generelt i såvel regionen som hele landet.

Som vi så af Figur 7, ligger iværksætteriet stadig et stykke under niveauet fra før Finanskrisen, hvor det toppede i 2007 med 193 nye reelle virksomheder. Til gengæld er iværksætterne blevet mere levedygtige gennem årene, og end ikke Coronakrisen kunne spolere den tendens. Kigger vi udviklingen i det samlede antal reelle virksomheder, er Favrskov faktisk i 2019 på nøjagtigt samme niveau som i 2008, inden krisen for alvor satte ind, jf. Figur 10.

Der var 2.663 reelle virksomheder i 2019 i Favrskov kommune, hvilket var 27 flere end i 2008. Siden 2015 er antallet af reelle virksomheder vokset ret markant. Dengang var der 2.520 reelle virksomheder. Selvstændighedskulturen stortrives med andre ord i Favrskov.

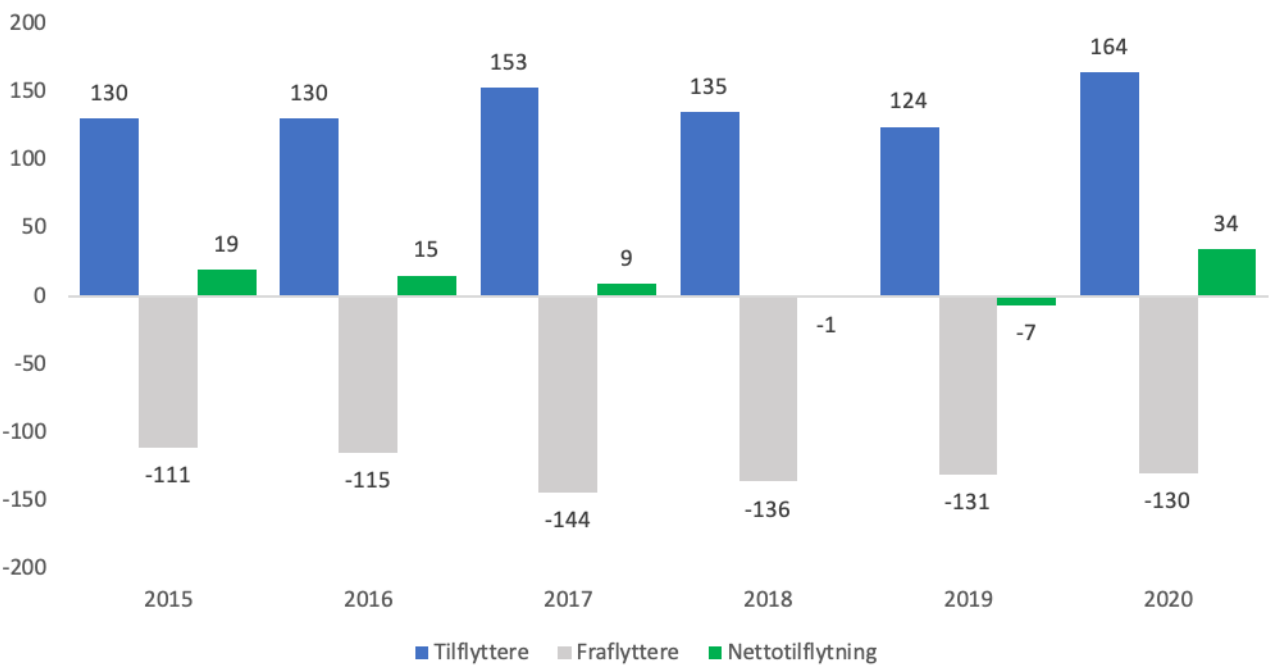
Figur 10. Udvikling i antal reelle virksomheder, Favrskov Kommune, 2008-2019

Kilde: Generel Firmastatistik. Bearbejdet af eStatistik.

En anden forklaring på udviklingen i virksomhedsbestanden findes i kommunens evne til at tiltrække virksomheder fra andre områder. Her viser Figur 11, at der i periode fra 2015 til 2020 er tale om en nettoindvandring af virksomheder på 69, og der er i snit flyttet 140 virksomheder til kommunen årligt mod en gennemsnitlig fraflytning på 128.

Figur 11. Til- og fraflytning af reelle virksomheder, Favrskov Kommune, 2015-2020

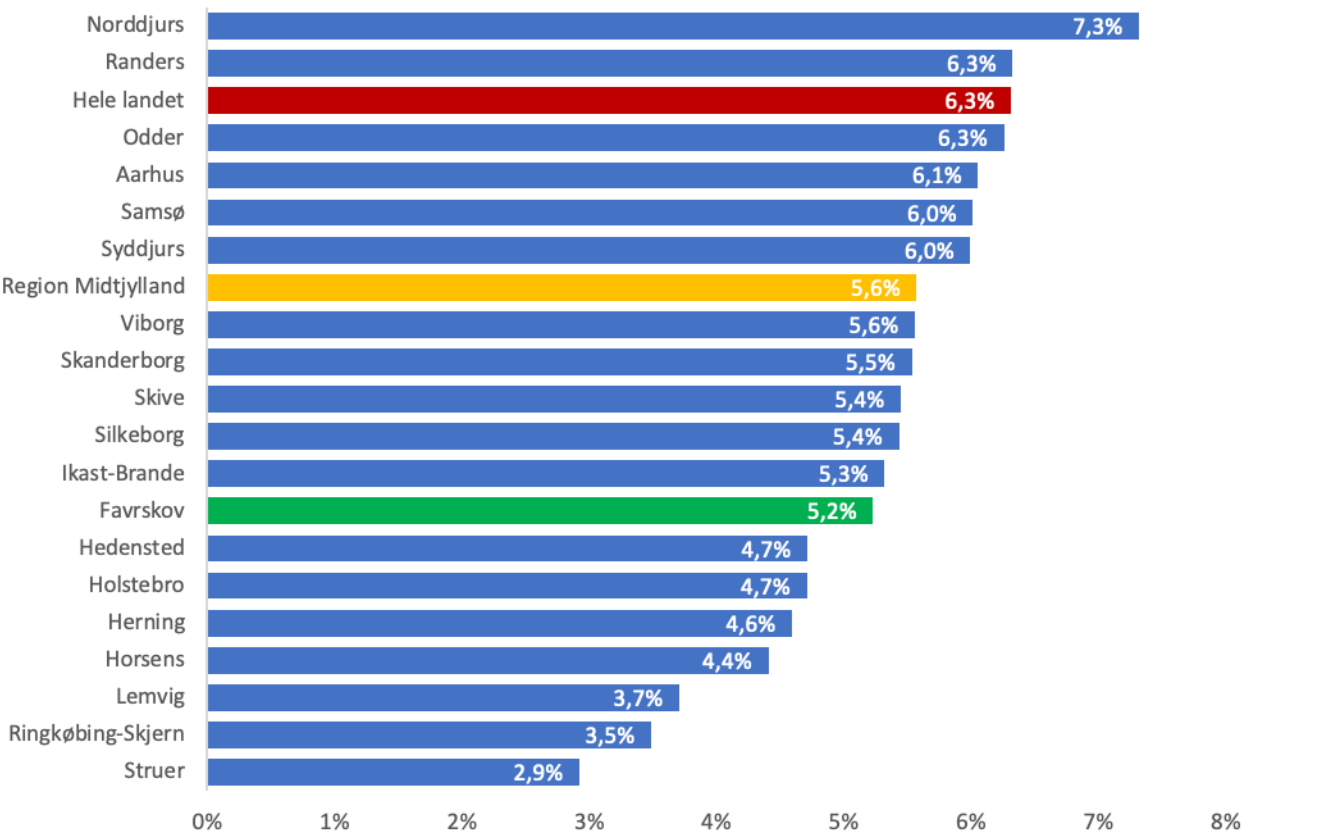
Kilde: Udtræk fra CVR. Beregninger foretaget af eStatistik

Interessant er det desuden at undersøge, hvor mange job iværksætterne skaber. For at belyse det, anvendes de seneste fem iværksætterårganges andel af den samlede private beskæftigelse i 2019, og denne andel fremgår af Figur 12.

Generelt i Danmark udgjorde de seneste fem iværksætterårgange 6,3 procent af den private beskæftigelse i 2019. For Region Midtjylland var denne andel 5,6 procent. I Favrskov kommune ligger den i 2019 på 5,2 procent, hvilket igen placerer Favrskov kommune i midterfeltet i Region Midtjylland.

Norddjurs topper med 7,3 procent, mens iværksætterjobbene i Randers udgør 6,3 procent. Struer er med en andel på 2,9 procent nederst.

Figur 12. De seneste fem iværksætterårganges andel af den private beskæftigelse, fordelt på område, 2019

Kilde: Danmarks Statistik specialkørsel baseret på RAS. Beregninger foretaget af eStatistik.

De 5,2 procent, som iværksætterjobbene udgør, svarer til 770 job. Hvordan, de fordeler sig på brancher, fremgår af Tabel 4, der viser branchefordelingen af den private beskæftigelse og iværksætterjobbene i Favrskov kommune.

Undersøges branchefordelingen af den private sektor, er de dominerende brancher i Favrskov Kommune 'Handel' med 3.406 beskæftigede og 'Industri' med 2.805 beskæftigede ud af de 14.718 i den private sektor. Det svarer henholdsvis til andele af beskæftigelsen på 23 procent og 19 procent.

Bygge- og anlægsbranchen fylder også godt i den private beskæftigelse med 1.680 beskæftigede svarende til 11 procent af den private beskæftigelse.

Tabel 4. Privat beskæftigelse og iværksætterjob (seneste fem årgange), fordelt på branche, 2019

Branche	Beskæftigede, privat sektor	Iværksætternes jobskabelse	Iværksætternes jobandel
Landbrug, skovbrug og fiskeri	1.071	23	2,1%
Industri	2.805	65	2,3%
Energi og Forsyning	106	6	5,7%
Bygge og anlæg	1.680	162	9,6%
Handel	3.406	106	3,1%
Transport	1.307	40	3,1%
Hoteller og restauranter	360	57	15,8%
Information og kommunikation	323	41	12,7%
Finansiering, forsikring og ejendomshandel	471	27	5,7%
Videnservice	909	123	13,5%
Operationel service	810	46	5,7%
Undervisning og sundhed mv.	930	51	5,5%
Kultur og fritid	157	10	6,4%
Andre serviceydelser mv.	383	13	3,4%
Alle brancher	14.718	770	5,2%
Andel af Region Midtjylland	3,1%	3,0%	

Kilde: Danmarks Statistik specialkørsel baseret på RAS. Beregninger foretaget af eStatistik.

Vendes blikket mod, hvordan iværksætterjobbene fordeler sig, så er 'Bygge og anlæg' den største branche med 162 iværksætterjob, hvilket svarer til 21 procent af alle kommunens iværksætterjob. 'Videnservice' og 'Handel' fylder med henholdsvis 123 og 106 job også godt her. Det giver en iværksætterandel på henholdsvis 16 procent og 14 procent af jobbene.

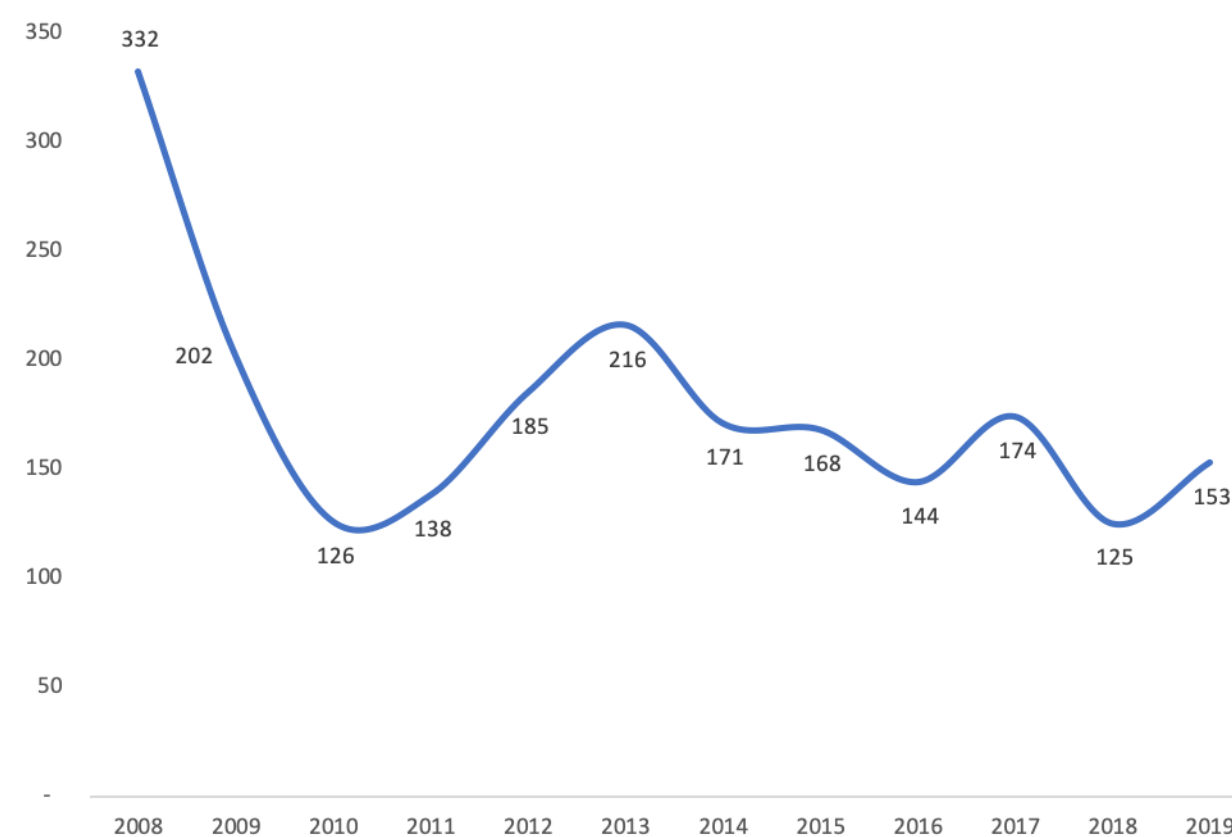
Det er bemærkelsesværdigt, at på trods af den store beskæftigelse i industrien på 19 procent, fylder iværksætterjobbene 8,4 procent af de samlede iværksætterjob i kommunen. Der var 65 iværksætterjob i industrien i 2019, hvilket svarer til 2,3 procent af branchens samlede beskæftigelse. Det er altså ikke i nye virksomheder, man finder de mange industribeskæftigede i Favrskov kommune.

Den højeste andel af iværksætterjob finder man i 'Hoteller og restauranter', som udgør 15,8 procent af alle beskæftigede. I 'Videnservice' udgør iværksætterjobbene 13,5 procent af branchens beskæftigelse, mens 'Information og kommunikation' tegner sig for en iværksætterandel på 12,7 procent. Det er alle tre eksempler på brancher, hvor iværksætterne er markant overrepræsenterede i forhold til branchens samlede beskæftigelse, hvorimod iværksætterne er underrepræsenterede i 'Handel'.

Overordnet set udgør den private beskæftigelse i Favrskov kommune 3,1 procent af Region Midtjylland private beskæftigelse, mens iværksætterjobbene udgør 3,0 procent af regionens iværksætterjob. Med andre ord, så udgør iværksætterjobbene i Favrskov kommune et repræsentativt antal i forhold til regionen.

Det årlige iværksætterbidrag til beskæftigelsen har lidt udsving fra år til år i Favrskov kommune, men har de seneste år ligget ret stabilt på et niveau omkring 165 job, jf. Figur 13. I 2019 bidrog iværksætterne med 153 job, i 2018 bidrog iværksætterne med omkring 125 job, mens der i 2017 blev skabt 174 iværksætterjob. Iværksætternes bidrag til beskæftigelsen er dog fortsat markant lavere end niveauet før krisen i 2008. ■

Figur 13. Iværksætterårgangenes bidrag til beskæftigelsen, Favrskov Kommune, 2008-2019

Kilde: Danmarks Statistik specialkørsel af Iværksætterdatabase og RAS

Der var 65 iværksætterjob i industrien i 2019, hvilket svarer til 2,3 procent af branchens samlede beskæftigelse

Virksomhedsbestand, iværksættere og vækstvirksomheder i Favrskov Kommune

Tabel 5 viser, hvordan virksomhederne i Favrskov kommune fordeler sig på brancher. Branchefordelingen for kommunens iværksættere, Gazeller og vækstlagsvirksomheder² ses ligeledes i tabellen.

Kommunens største branche målt på antal virksomheder er 'Landbrug, skovbrug og fiskeri' med 356 virksomheder, 'Bygge og anlæg' med 362 virksomheder og 'Handel' med 370 virksomheder. I alt var der 2.663 virksomheder, så disse tre brancher står altså for 13-14 procent af virksomhedsbestanden hver.

Der var som tidligere nævnt 127 iværksættervirksomheder i 2019, hvor den største branche var 'Videnservice' med 21 iværksættere. Det svarer til 16,5 procent af iværksætterne. 'Handel' og 'Ejendomshandel og udlejning' fylder også godt blandt iværksætterne. Her var der henholdsvis 16 og 15 iværksættere i 2019.

Går vi videre i tabellen til Favrskov kommunes Gazeller, ses det, at der var 15 Gazeller i 2019. 'Handel' tegnede sig for syv af disse, mens 'Bygge og anlæg' havde fem. Der var to i 'Videnservice' og en enkelt industri-Gazelle.

Endelig viser tabellen også branchefordelingen for Favrskov kommunes vækstlagsvirksomheder. Dem var der 31 af, og her er 'Handel' størst med tolv vækstlagsvirksomheder. Der var fem i 'Bygge og anlæg' og tre i både 'Landbrug, skovbrug og fiskeri' og 'Videnservice'.

² Vækstlagsvirksomheder er virksomheder, der i perioden fra 2015 til 2017 har haft en årlig gennemsnitlig vækst i årsværk på 20 procent eller derover, og i 2017 har mindst 5 ansatte. Reference: Profilanalysen 2019

Tabel 5. Virksomheder i Favrskov Kommune, opgjort på type og branche, 2019

Brancher	Firmaer	Iværksættere	Gazeller	Vækstlag
Landbrug, skovbrug og fiskeri	356	4	0	3
Industri m.v.	204	6	1	0
Bygge og anlæg	362	12	5	5
Handel	370	16	7	12
Transport	112	3	0	2
Hoteller og restauranter	66	4	0	0
Information og kommunikation	114	9	0	1
Finansiering og forsikring	87	3	0	1
Ejendomshandel og udlejning	272	15	0	0
Videnservice	268	21	2	3
Rejsebureauer, rengøring og anden operationel service	156	11	0	1
Undervisning, sundhed mv.	154	11	0	2
Kultur og fritid	38	4	0	0
Andre serviceydelser mv.	104	8	0	1
I alt	2.663	127	15	31
Andel af Region Midtjylland	3,7%	3,2%	3,2%	2,7%

Kilde: Danmarks Statistik specialkørsel baseret på Generel Firmastatistik. Beregninger foretaget af eStatistik.

*Iværksættere defineres som reelle virksomheder, der i etableringsåret eller året efter kan præstere hvad der svarer til et halvt årsværk.

*Til Gazellerne er der taget udgangspunkt i Børsens Gazellevirksomheder. For at blive Gazelle skal et selskab have haft positivt vækst hvert af de seneste fire år samt minimum at have fordoblet omsætningen eller bruttofortjenesten på de fire år.

*Vækstlagsvirksomheder defineres som virksomheder, der over en toårig periode har haft en årlig gennemsnitlig vækst i årsværk på 20 procent eller derover, og i slutåret har mindst 5 ansatte.

Tabellen viser også Favrskov kommunes andel af henholdsvis firmaer, iværksættere, Gazeller og vækstlagsvirksomheder i forhold det samlede antal i Region Midtjylland. Overordnet set finder vi 3,7 procent af regionens firmaer i Favrskov kommune. Der er en lille underrepræsentation af iværksættere, da de 127 udgør 3,2 procent af regionens samlede antal iværksættere. Samme tendens ses for Gazellerne, hvor ligeledes 3,2 procent af Region Midtjyllands Gazeller var fra Favrskov kommune, mens kommunes vækstlagsvirksomheder udgjorde 2,7 procent af Region Midtjyllands. ■

Omsætning og eksport i Favrskov Kommune

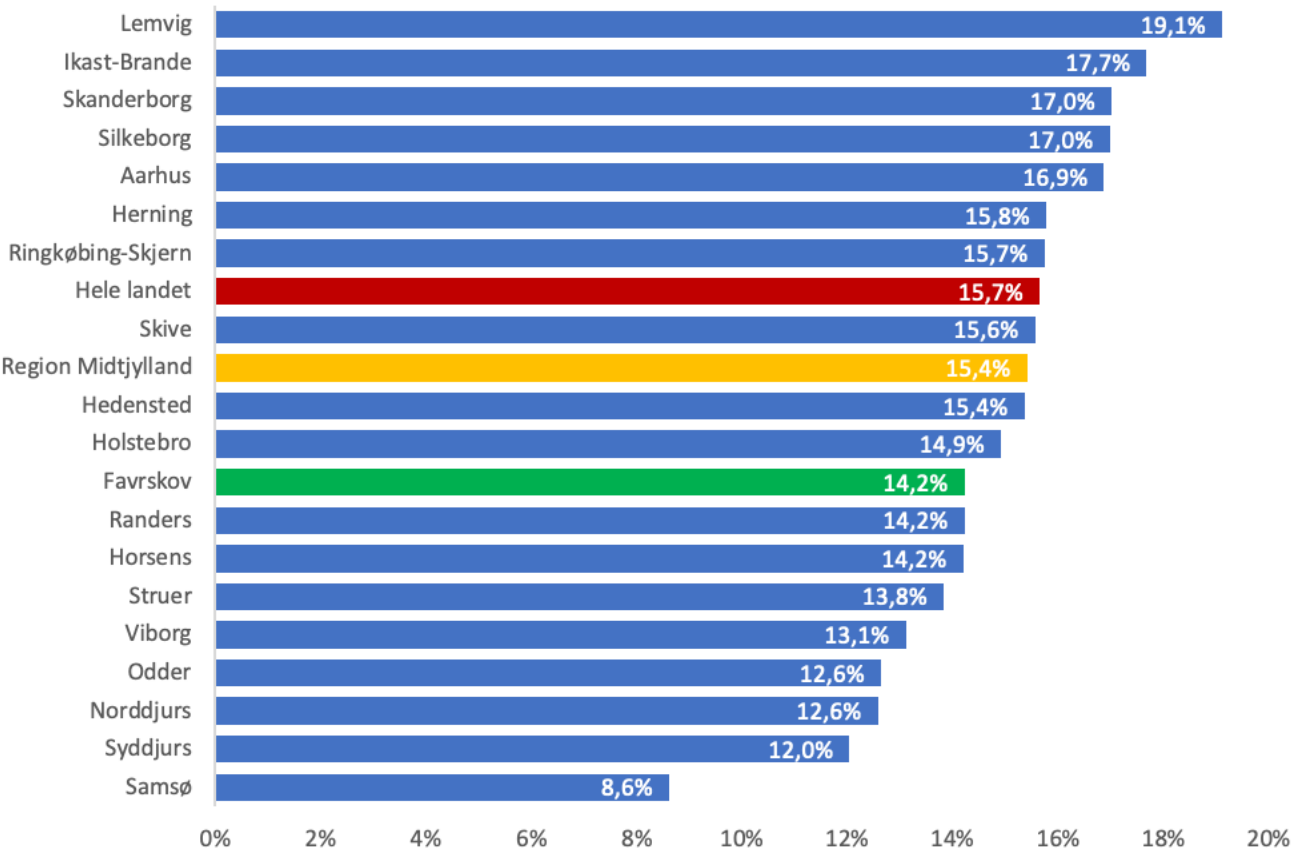
I lighed med iværksætteri er international skalering også et vigtigt parameter i bestræbelserne på økonomisk vækst. Mulighederne er i nogle tilfælde begrænsede på hjemmemarkedet, hvorfor mange virksomheder kigger uden for landets grænser, når vækstambitionerne skal indfries.

Figur 14 viser, hvor stor en andel af virksomhederne i Favrskov kommune, som eksporterer. Eksportaktivitet defineres i denne sammenhæng som en registreret eksportomsætning i virksomhedens indberetninger til SKAT. Her ses det, at 14,2 procent af Favrskov kommunes virksomheder har eksportaktiviteter.

14,2 procent af Favrskov
kommunes virksomheder
har eksportaktiviteter

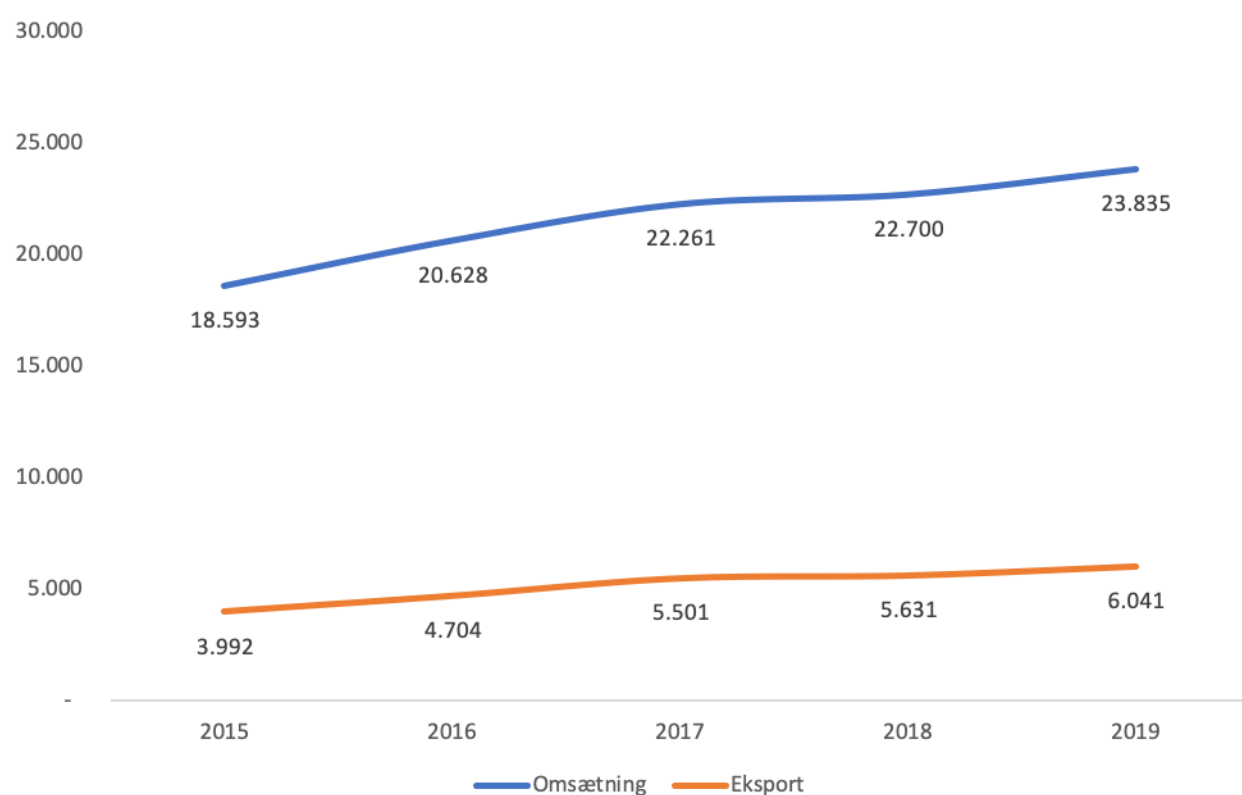
Figur 14. Andelen af virksomheder med eksport, opgjort efter område, 2019

Kilde: Danmarks Statistik specialkørsel baseret på Generel Firmastatistik og REGSTAT. Beregninger foretaget af eStatistik. Virksomheder har eksportaktivitet, når de indberetter eksportomsætning til Skat.

På landsplan drejer det sig om 15,7 procent, og i Region Midtjylland er andelen 15,4 procent. Dermed ligger Favrskov forholdsvis tæt på det generelle niveau i Danmark, når det kommer til virksomhedernes internationale orientering.

Figur 15. Omsætning og eksport, millioner kroner, 2015-2019

Kilde: Danmarks Statistik specialkørsel baseret på Generel Firmastatistik. Beregninger foretaget af eStatistik.

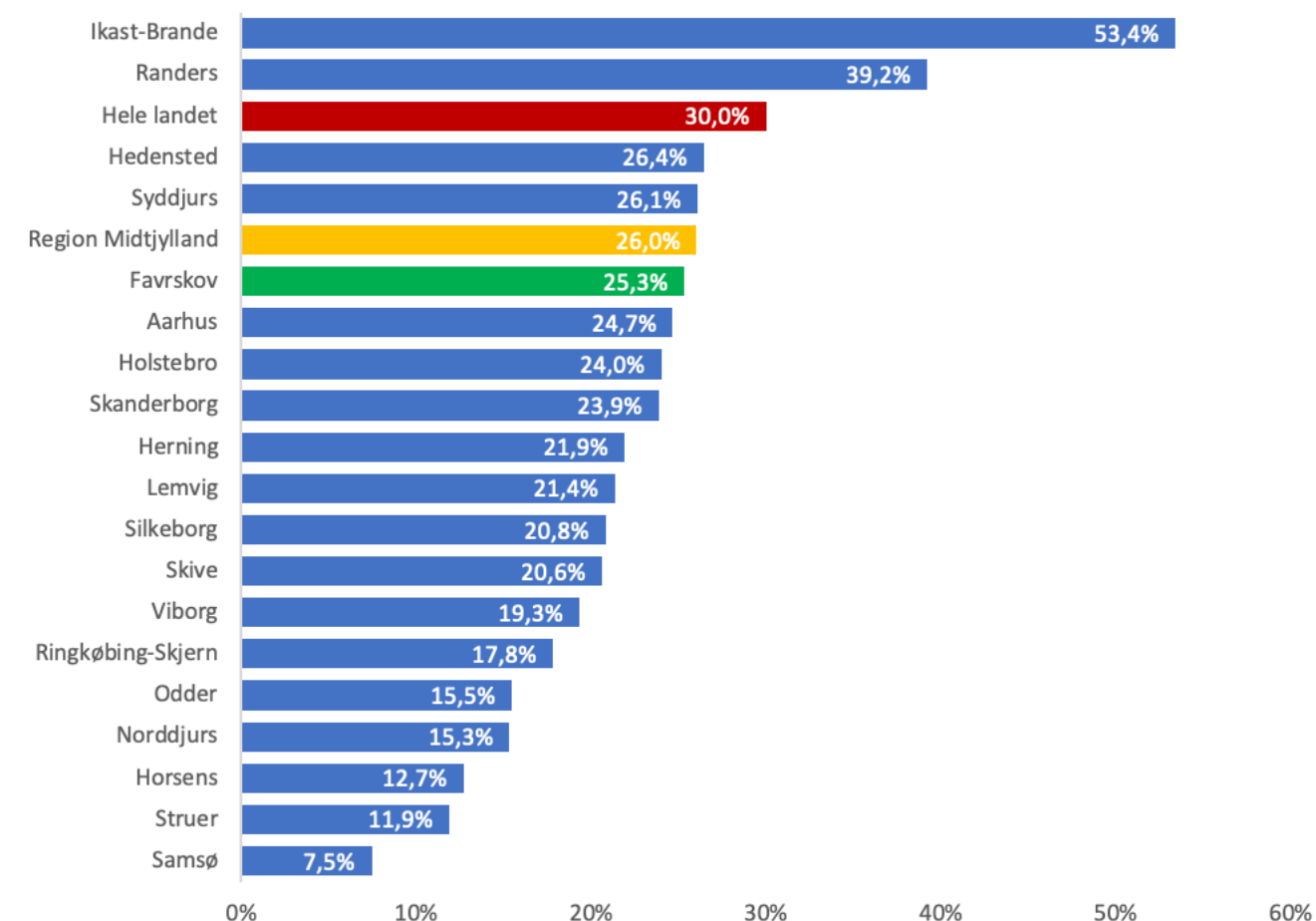
En anden måde at vurdere eksportens betydning, er ved at kigge på virksomhedernes samlede omsætning og eksportens andel heraf. Figur 15 viser udvikling i omsætning og eksportomsætning i Favrskov kommune i perioden 2015 til 2019.

I 2019 var den samlede omsætning fra virksomhederne i Favrskov kommune på 23,8 milliarder kroner. Heraf 6 milliarder kroner eksportomsætning. Set over hele perioden er omsætningen vokset med 5,2 milliarder kroner, hvilket svarer til en vækst på 28 procent.

Eksportomsætningen er i samme periode vokset med omtrent 2 milliarder kroner, hvilket er en vækst på hele 51,3 procent. Med andre ord vokser eksporten altså markant hurtigere end hjemmemarkedssalget for virksomhederne i Favrskov kommune.

**Med andre ord vokser eksporten
altså markant hurtigere end hjemme-
markedssalget for virksomhederne
i Favrskov kommune**

Figur 16. Eksportandel af samlet omsætning, opgjort efter område, 2019

Kilde: Danmarks Statistik specialkørsel baseret på Generel Firmastatistik. Beregninger foretaget af eStatistik.

Eksporten fylder altså mere og mere af omsætningen i Favrskov kommune, selvom andelen af virksomheder med eksport godt kunne være højere, som vi så i Figur 14. Kigger vi derimod på, hvor meget eksportomsætning udgør af den samlede omsætning, ligger Favrskov kommune højt relativt set til regionens øvrige kommuner, jf. Figur 16.

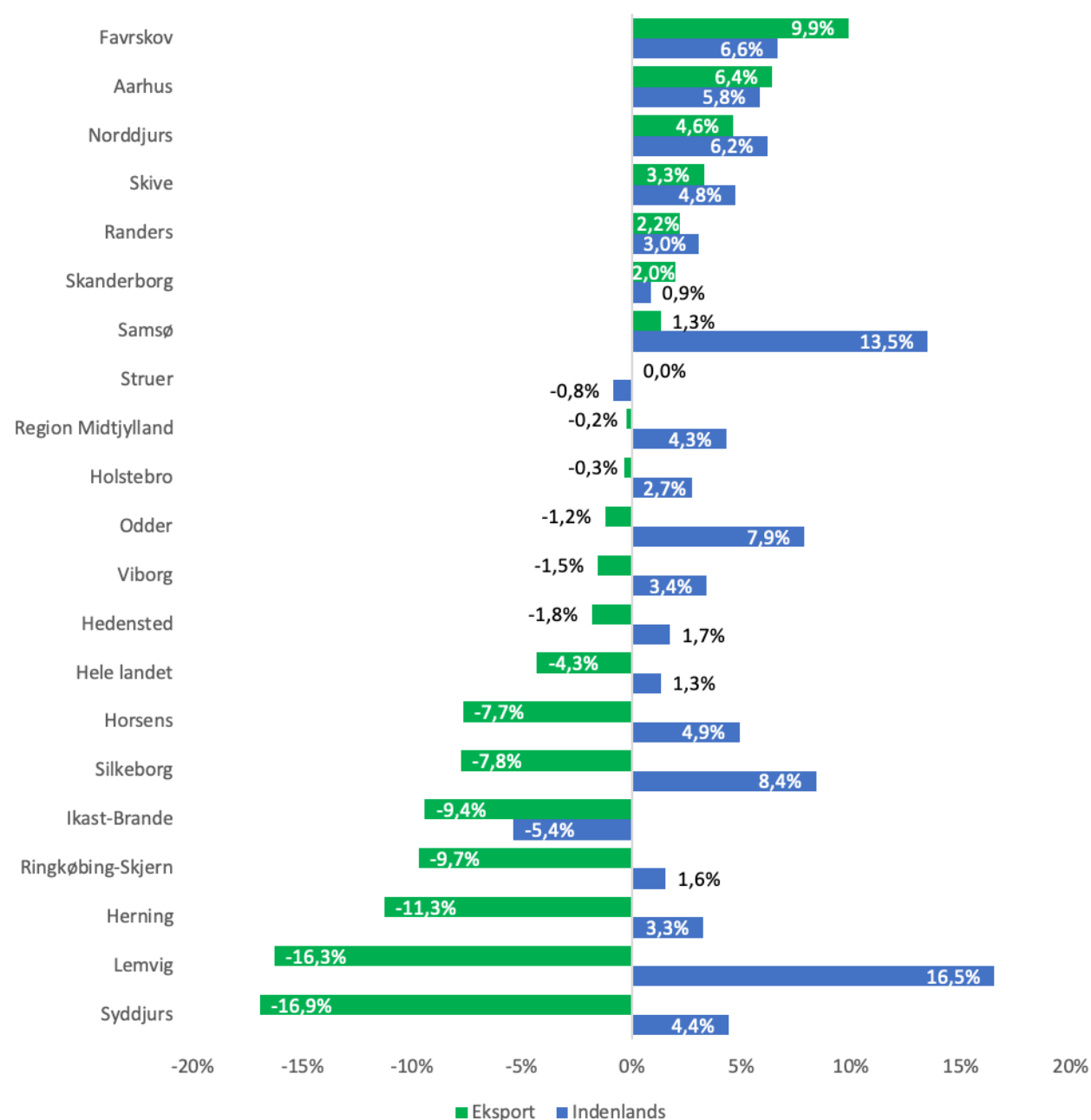
I Favrskov kommune udgør eksportomsætningen 25,3 procent af den samlede omsætning. Det er på niveau med Region Midtjylland (26,0 procent), og i regionen er der blot fire kommuner med en højere andel, blandt andet Ikast-Brande og Randers, der qua internationale giganter (Bestseller, Siemens Gamesa, Danish Crown) har en meget høj eksportandel. For hele landet er eksportandelen af omsætning 30,0 procent.

Ovenstående tal er baseret på Danmarks Statistiks Generel Firmastatistik. Omsætning og eksport opgøres også i statistikken Firmaernes Køb og Salg, og tager vi et kig i denne, kan vi se udviklingen det seneste år – fra 2019 til 2020, hvilket bestemt ikke er uinteressant i lyset af COVID19-pandemien.

Figur 17 viser, hvordan udviklingen i eksportomsætning og indenlandssalg har været det seneste år fra 2019 til 2020. Og det er positiv læsning for virksomhederne i Favrskov kommune, der har præsteret en vækst i eksportomsætning på 9,9 procent, hvilket uden sammenligning er det højeste niveau i Region Midtjylland. Samtidig har virksomhederne i Favrskov kommune haft fremgang på hjemmemarkedet, hvor omsætningen er steget med 6,6 procent.

Der er et stort spænd i eksportudviklingen blandt kommunerne i Region Midtjylland. Samlet set er der status quo i regionen, der er gået 0,2 procent tilbage i eksportomsætning i perioden. Internt i regionen spænder det fra Favrskov i top med 9,9 procent til Syddjurs, der har haft en tilbagegang på 16,9 procent. I hele landet er eksporten gået 4,3 procent tilbage.

Figur 17. Udvikling i eksportomsætning og indenlandssalg, 2019-2020

Kilde: Danmarks Statistik specialkørsel baseret på Firmaernes Køb og salg (FIKS). Beregninger foretaget af eStatistik.

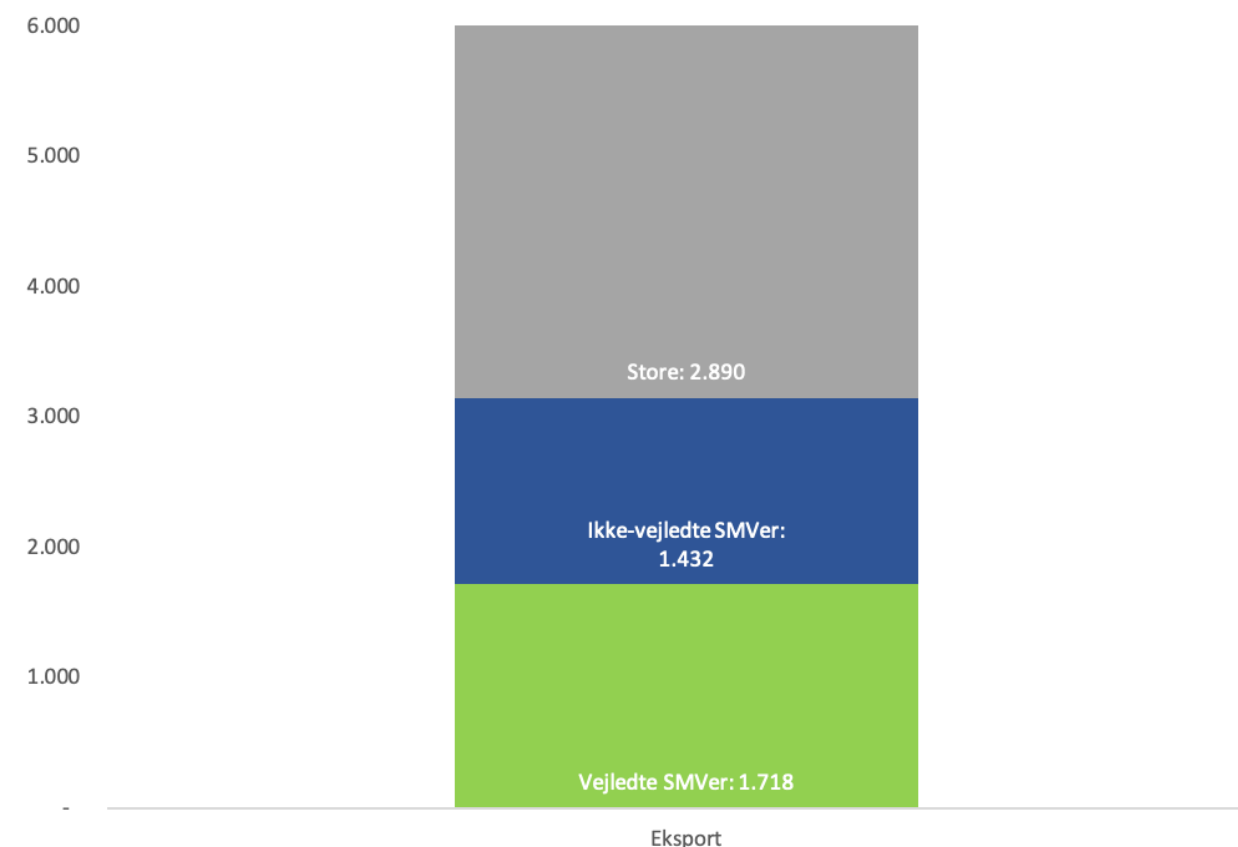
Kigger vi isoleret på det indenlandske salg, er det generelt gået lidt bedre for virksomhederne i Region Midtjylland end, det er med eksporten. Her er det blot Ikast-Brande og Struer, der haft tilbagegang. For Struers vedkommende er der næsten tale om status quo.

Som nævnt eksporterede virksomhederne i Favrskov kommune i 2019 for 6 milliarder kroner. Kigger vi nærmere på den, viser det sig, at kommunens små og mellemstore virksomheder (SMV'er) står for over halvdelen af eksportomsætningen i Favrskov kommune.

Figur 18 viser, hvordan de godt 6 milliarder kroners eksport fordeler sig. De store virksomheder stod for 2,9 milliarder kroner, hvilket svarer til 47,8 procent af eksportomsætningen. SMV'erne stod for de resterende 3,1 milliarder kroner eller 52,2 procent.

Figuren viser også, at de SMV'er, som den lokale erhvervsvejledning har rådgivet' tegnede sig for en eksport på 1,7 milliarder kroner. Det svarer til 28,4 procent af den samlede eksport fra kommunen eller 54,5 procent af SMV-eksporten. Erhvervsvejledningen i Favrskov kommune har altså godt fat i eksport-SMV'erne, kan det konstateres.

Figur 18. Eksportomsætning i millioner kroner, fordelt på virksomhedsstørrelse og vejledning, Favrskov kommune, 2019

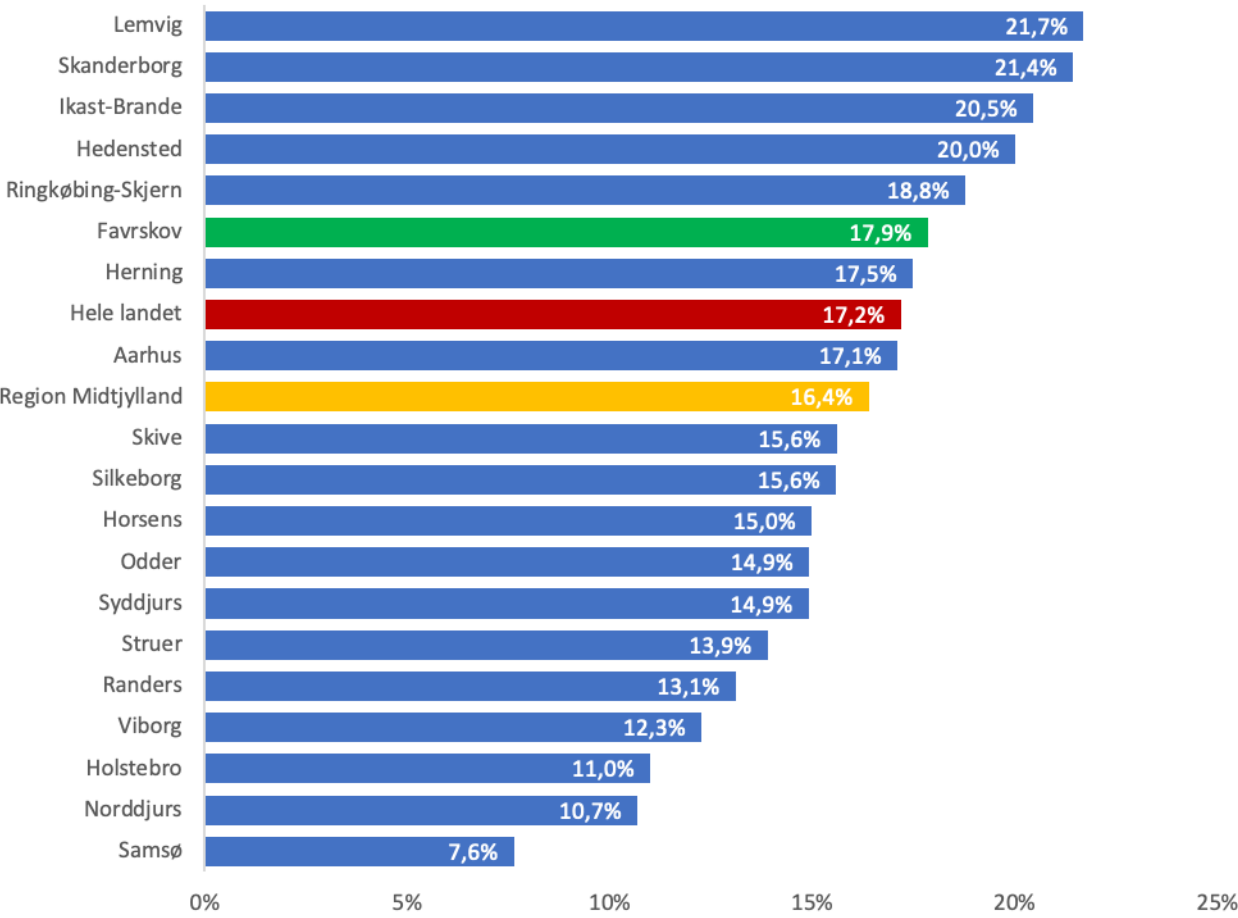

Kilde: Danmarks Statistik specialkørsel baseret på Generel Firmastatistik. Beregninger foretaget af eStatistik.

Favrskov kommunes små og mellemstore virksomheder har altså også internationalt udsyn. Sammenligner vi, hvor meget eksporten udgør af SMV'ernes omsætning, ligger Favrskov kommunes SMV'er lunt i svinget. Det viser Figur 19 herunder, hvor man kan se SMV'ernes eksportandel af den samlede SMV-omsætning i Region Midtjyllands kommuner.

Her fremgår det, at SMV-eksporten i Favrskov kommune udgjorde 17,9 procent af SMV'ernes omsætning, hvilket er lidt over det generelle niveau i såvel regionen som hele landet. På landsplan var andelen 17,2 procent, mens den i regionen udgjorde 16,4 procent. ■

Figur 19. SMV-eksportandel af SMV-omsætning, 2019

Kilde: Danmarks Statistik specialkørsel baseret på Generel Firmastatistik. Beregninger foretaget af eStatistik.

Sammenligner vi, hvor meget eksporten udgør af SMV'ernes omsætning, ligger Favrskov Kommunes SMV'er lunt i svinget

IT-beskæftigelsen i Favrskov Kommune har vokseværk

Digital transformation bliver mere og mere vigtig i store dele af erhvervslivet, og på rigtig mange måder er IT blevet et konkurrenceparameter – ikke bare i tech-virksomheder. Det er således også interessant at kigge på, hvordan IT-arbejdsmarkedet ser ud i de midtjyske kommuner.

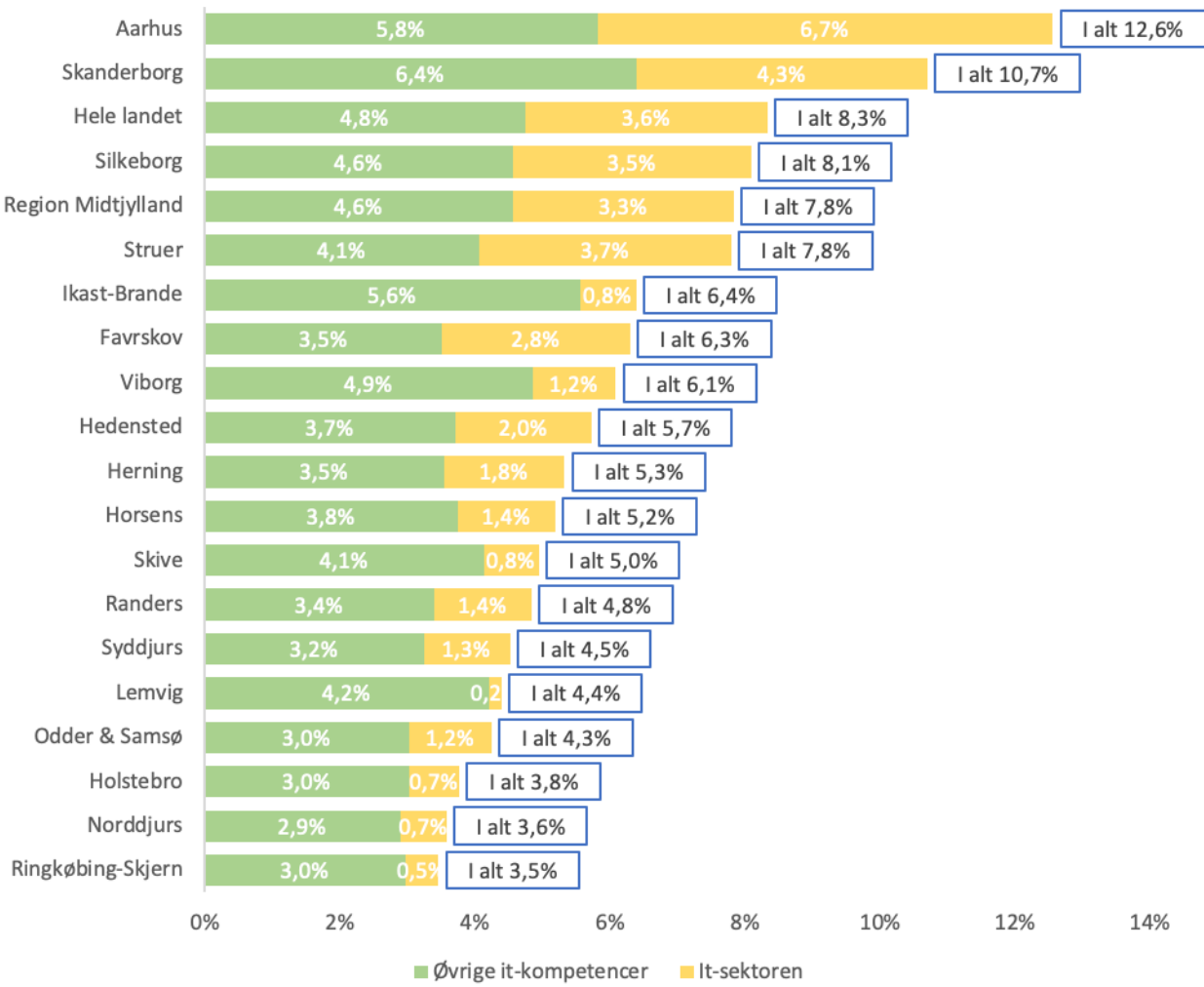
Overordnet set består it-beskæftigelsen af tre grupper. 1) personer beskæftigede i it-sektoren, 2) personer beskæftigede i it-stillinger udenfor it-sektoren og 3) personer med it-uddannelser.

På landsplan udgør disse tre grupper tilsammen 8,3 procent af den private beskæftigelse, og i Region Midtjylland drejer det sig om 7,8 procent af beskæftigelsen i den private sektor. Nedenstående figur viser, hvordan andelen er i regionens kommuner, og beskæftigelsen er desuden opdelt i to grupper. Den ene er størrelsen på beskæftigelsen i it-sektoren, og den anden består af beskæftigede med en it-uddannelse udenfor it-sektoren samt beskæftigede i it-stillinger ligeledes uden for it-sektoren. Den hedder i 'Øvrige it-kompetencer' i figuren.

Af figuren fremgår det, at den samlede it-beskæftigelse i Favrskov kommune udgjorde 6,3 procent af den private sektor. It-sektoren stod for 2,8 procent af den private beskæftigelse, mens 'Øvrige it-kompetencer' stod for 3,5 procent. Favrskov kommunes it-beskæftigelse er altså lidt mindre end såvel regionens samlede som hele landets.

Figur 20. It-beskæftigelse opdelt efter branche og kommune, 2019

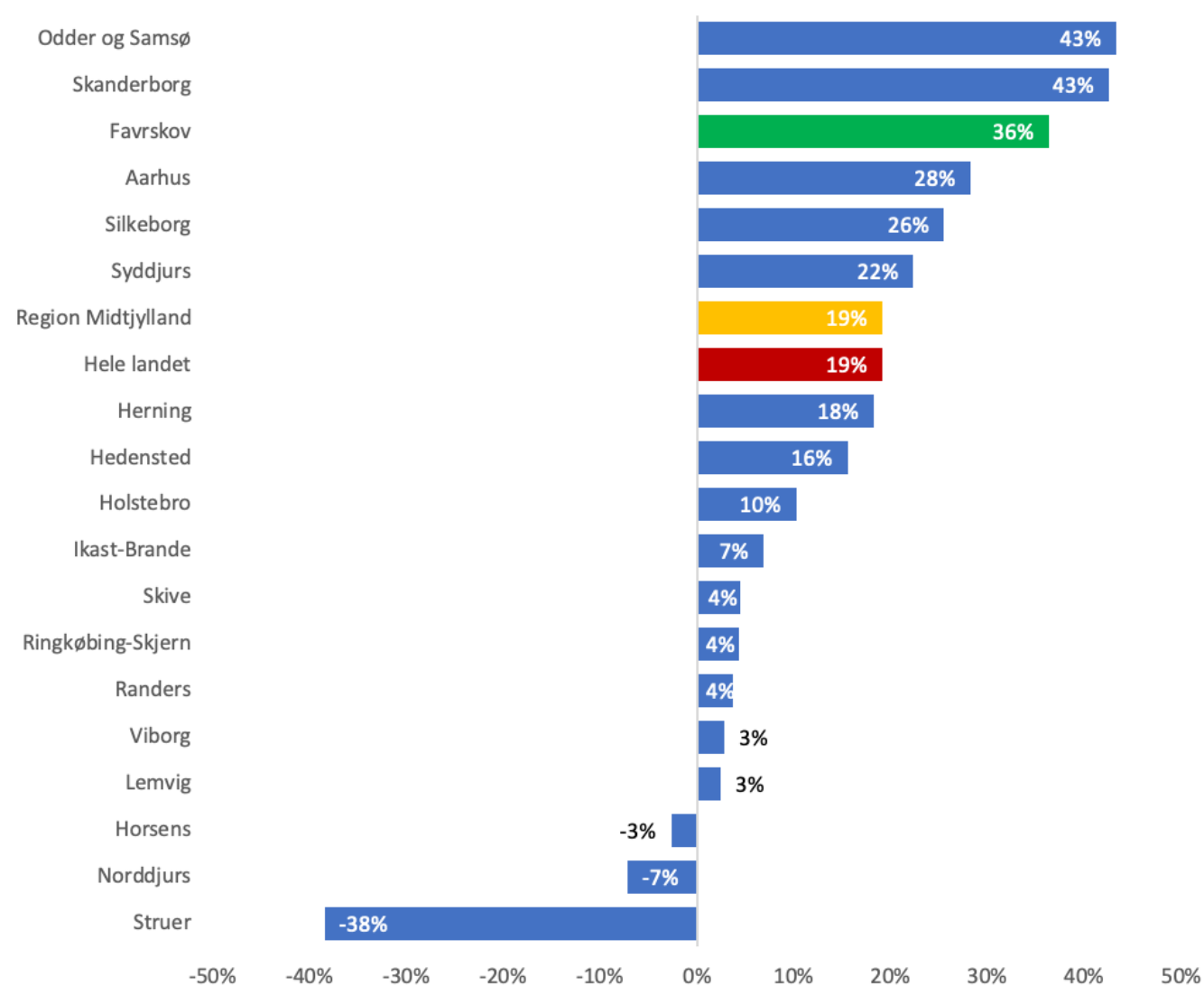

Kilde: Danmarks Statistik specialkørsel baseret på RAS. Beregninger foretaget af eStatistik.

I Region Midtjylland er det ikke overraskende Aarhus kommune, som topper. Her udgør it-beskæftigelsen 12,6 procent. I Ringkøbing-Skjern finder vi den mindste it-beskæftigelse relativt i regionen. Det skal dog bemærkes, at it-beskæftigelsen i Samsø og Odder kommuner er lagt sammen på grund af diskretioneringer.

Figuren viser endvidere, at beskæftigede i it-sektoren særligt findes i Aarhus og nabokommunerne til Aarhus. I de vestjyske kommuner findes it-kompetencerne typisk udenfor it-sektoren. Store virksomheder som Grundfos, Siemens-Gamesa og Cheminova hører ikke til it-sektoren, men har mange beskæftigede med it-uddannelser og i it-stillinger. Det er tydeligt, at it-kompetencer udenfor it-sektoren er mere ligeligt fordelt i regionen.

Figur 21. Udvikling i beskæftigelsen på it-arbejdsmarkedet, 2014-2019

Kigger vi på, hvordan udviklingen har været i det samlede it-arbejdsmarked, så er den på landsplan og faktisk også i Region Midtjylland vokset med 19 procent i perioden 2014 til 2019. It-arbejdsmarkedet er dermed en af de seneste fem års helt store jobmotorer. Det ses af Figur 21.

I Favrskov kommune er it-beskæftigelsen vokset med 36 procent, hvilket er næsten dobbelt så højt som det generelle niveau. Så nok udgør it-beskæftigelsen ikke så meget af den samlede private beskæftigelse i kommunen som generelt, men den vokser markant hurtigere end den generelle udvikling, og overgås altså kun af Odder og Samsø samt Skanderborg, hvor væksten har været 43 procent. ■

**I Favrskov Kommune er
it-beskæftigelsen vokset
med 36 procent**

Kilde: Danmarks Statistik specialkørsel baseret på RAS. Beregninger foretaget af eStatistik.

Lokal og specialiseret vejledning i Favrskov Kommune

Kapitel 4

Dette kapitel indeholder væsentlige tabeller og figurer, der relaterer sig til den lokale og specialiserede vejledning i Favrskov Kommune. Der henvises til Profilanalysen 2021, såfremt der ønskes en yderligere detaljeret beskrivelse af data for den lokale og specialiserede vejledning – herunder data for de vejledtes årsværk, omsætning og eksport.

Kommunernes kommunale bevilling til operatøren af lokal erhvervsservice i 2020 fremgår af Tabel 1.1. Tabellen indikerer, at Favrskovs kommunale bevilling til operatøren af lokal erhvervsservice var 745.000 kr. i 2020.

Tabel 1.1 Årlig kommunal bevilling til operatøren af lokal erhvervsservice, 2020

Kommune	Årlig bevilling (kr.)
Favrskov	745.000
Herning	1.649.882
Holstebro	600.000
Horsens	4.000.000
Ikast-Brande	766.000
Lemvig	700.000
Norddjurs	335.000
Odder	1.460.000
Randers	2.500.000
Ringkøbing-Skjern	3.169.000
Samsø	85.000
Silkeborg	3.900.000
Skanderborg	1.388.692
Skive	1.385.000
Struer	450.000
Syddjurs	313.000
Viborg	2.762.000
Aarhus	1.800.000

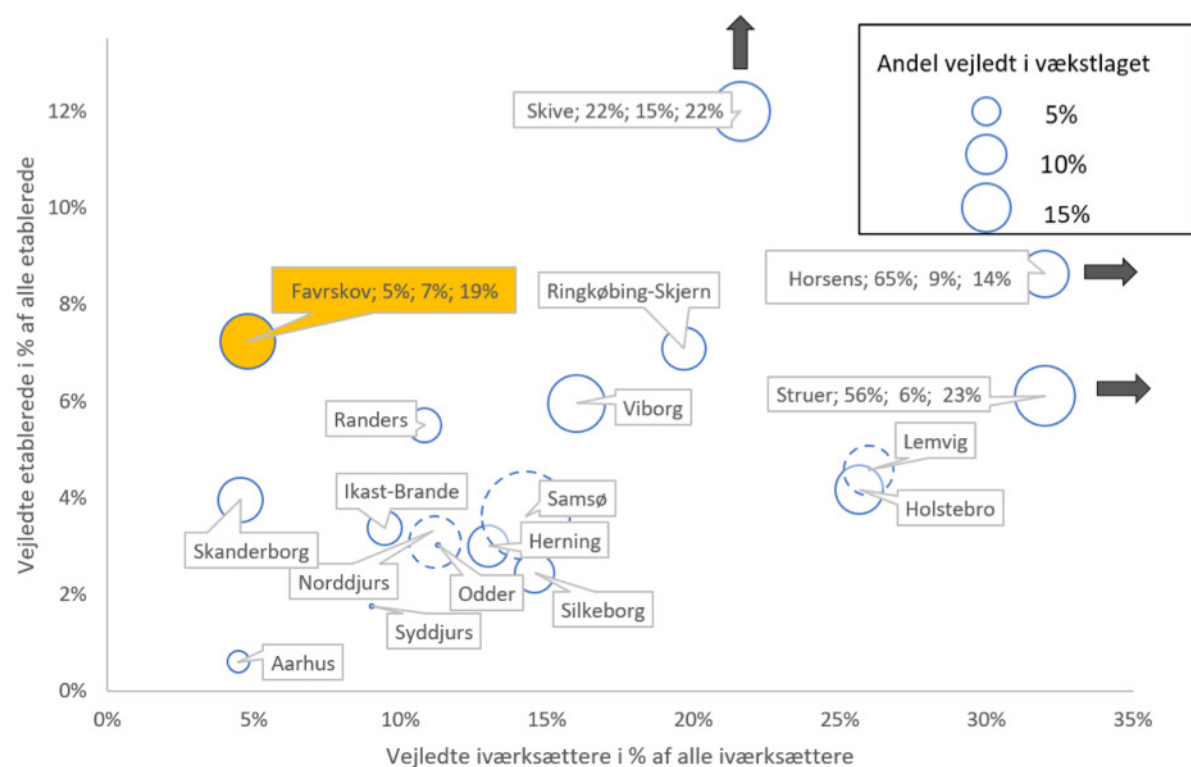
Kilde: eStatistik på baggrund af data fra den lokale erhvervsservice.

Nedenstående Figur 1 viser, hvordan den lokale vejledning i de 17 kommuner fordeler sig på iværksættere, etablerede virksomheder og vækstlagsvirksomheder.

Her ses det, at 5 procent af alle Favrskov Kommunes iværksættere har modtaget vejledning fra den lokale erhvervsservice, det samme har 7 procent af kommunens etablerede virksomheder, mens den lokale vejledning har nået 19 procent af kommunens vækstlagsvirksomheder.

I gennemsnit for de 18 medvirkende kommuner i 2020 modtog 14 procent af iværksætterne lokal vejledning, mens 4 procent af de etablerede virksomheder og 10 procent af vækstlagsvirksomhederne modtog lokal vejledning. Dermed er andelen af vejledte iværksættere i Favrskov et stykke under det generelle niveau, mens vejledningen når en markant større andel af vækstlagsvirksomhederne end generelt i regionen. I forhold til de etablerede virksomheder er andelen af vejledte i Favrskov ligeledes over andelen regionalt.

Figur 1. Andel der har modtaget lokalvejledning, 2020

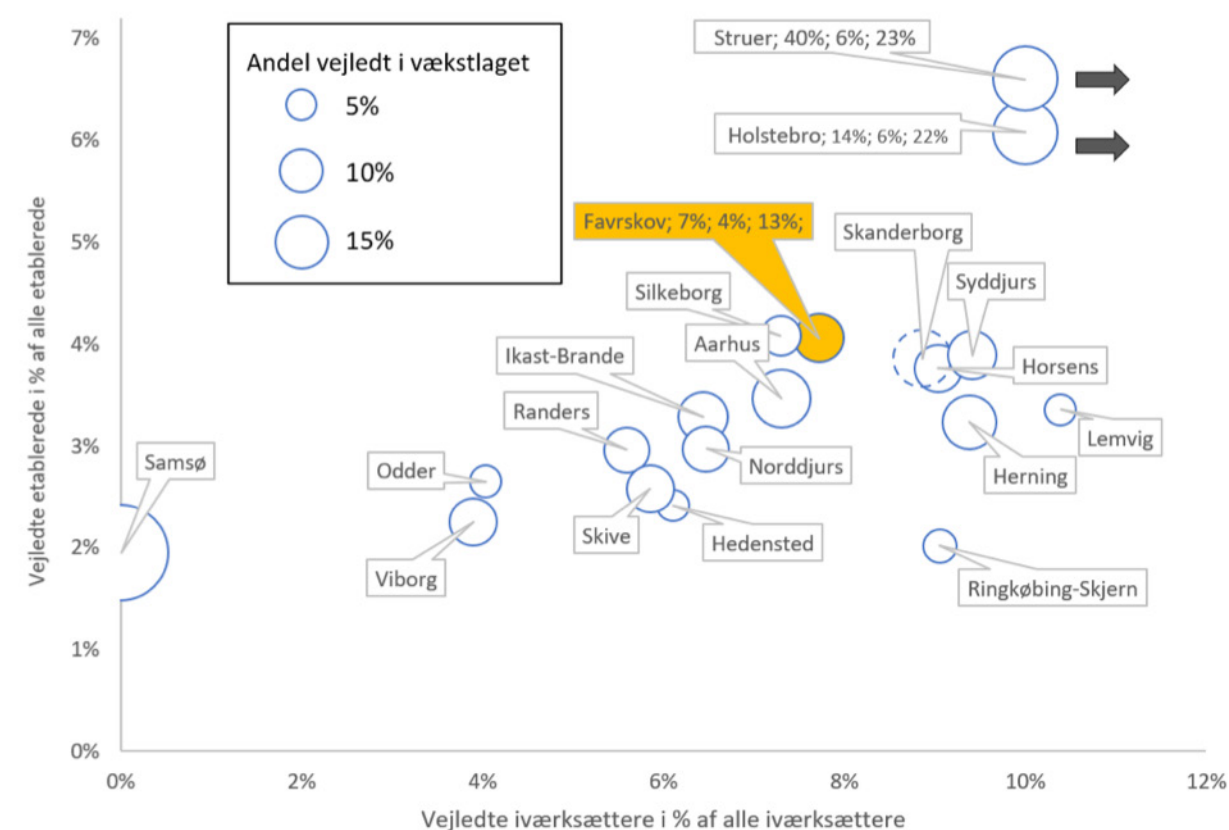
Kilde: eStatistik på baggrund af data fra Danmarks Statistik og den lokale erhvervsservice.

Kigger vi på branchefordelingen blandt de lokalt vejledte i Favrskov, ses det, at 'Videnservice', 'Handel og Transport mv.' samt 'Sundhed og undervisning' var de tre største brancher blandt iværksætterne. For de etablerede virksomheder var det brancherne 'Handel og transport mv.', 'Industri mv.' og 'Bygge og anlæg', der tegnede sig for de fleste vejledninger.

Vender vi blikket mod den specialiserede vejledning i Favrskov, ses det, at 7 procent af kommunens iværksættere modtog specialiseret vejledning i 2020, mens det for de etablerede virksomheder drejede sig om 4 procent. Den specialiserede vejledning nåede desuden 13 procent af vækstlaget, jf. Figur 2.

Generelt blev 8 procent af Region Midtjyllands iværksættere vejledt, mens 3 procent af de etablerede virksomheder og 14 procent af vækstlaget modtog specialiseret vejledning. Andelen af iværksættere, etablerede virksomheder samt vækstlaget i Favrskov, som modtog specialiseret vejledning, er således på niveau med regionen.

Figur 2. Andel der har modtaget specialiseret vejledning, 2020

Kilde: eStatistik på baggrund af data fra Danmarks Statistik og Erhvervshus Midtjylland.

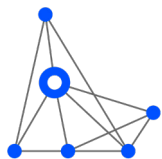
Branchefordelingen for den specialiserede vejledning i Favrskov viser, 'Handel og transport mv.', 'Videnservice', 'Operational service' og 'Industri mv.' er de brancher som udgør den største andel af den specialiserede vejledning blandt iværksættere. De største andele af den specialiserede vejledning blandt de etablerede virksomheder findes inden for brancherne 'Handel og transport mv.', 'Industri mv.' og 'Videnservice'.

**Favrskov
Kommune**

Favrskov Kommune

Erhvervshus
MIDTJYLLAND

Udgivelse fra Erhvervshus Midtjylland, august 2021.
Data-/Talmateriale leveret af eStatistik